Tizenötödik évfolyam. 96-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Péntek, április 27.

Mai számunk több közleményel:

Vezérczikk: Az őszinte püspökök.
Az ülésszak berekesztése.
A transzvváli háború.
Följelentés Pless Mór ellen.
Egy öreg lengyel zsidó a király előtt.
Temesvár Makó Lajos ellen.
Gazdák a szeszhontingensért.
Megyar föld idegen kézen.
Katonatisztek házassága.
Az eltünt fiú.
Molnár apát haragszik.
Az igazgatók nyugdija.
Tárcza: Hildegárd. Irta: Zoltán Vilmosné.
Csarnok: A csunya Euthym. Irta: Papp D.

Az őszinte püspökök.

Arad, április 26

A nemzetközi klerikálizmus magyarországi előnyomulásának egyik legveszedelmesebb — mert leplezetten intézett — diverziója azon nagyarányu és igazi természetére nézve a legszélesebb körökben felismert mozgalom, mely a „*katholikus autonomia*" neve alatt zavarja a fogalmakat, nyugtalanitja a kedélyeket és tölti el mély és indokolt aggodalommal a tisztán látó hazafiak és a lelkiismeret szabadságáért lelkesülő emberbarátoknak szivét. Hogy mennyire lehet a közvéleményt megtéveszteni, azt épen a *kath autonomia* tiszteletreméltó nevével üzött taktikázás bizonyitja legjobban.

Elejétől fogva bátran és határozottan megmondottuk, hogy az egész mozgalom nem egyéb, mint a tömeg vallásos érzelmeivel való kárhozatos játék, mely békétlenséget okozandott, ha eredménytelenül végződik és beláthatatlan közjogi háboruskodások megindultának szolgál forrásul, ha az általa tervezett merénylet sikerre vezet.

Már ez a szó: „*katholikus autonómia*" önmagában képtelen ellenmondás, mert hiszen a katholikus egyház szervezete az olyan természetü önkormányzást, melyben a világi hivek, a nyáj, a pásztorok dolgába avatkozhatnának s a vezetés tisztében azokkal osztakozhatnának, eleitől kivan zárva. A hivatkozás az erdélyi, ugynevezett *kath. status* autonómiájára tájékozottak részéről szándékos félrevezetés. Nem áll ez utóbbi egyébből, mint azon alapok kezelésének világiakkal vegyest való felügyeletéből, melyek társadalmi uton, a hivek áldozatkészségéből gyültek egybe, miután a katholiczizmus Erdélyben nem volt államvallás, és nem részesült állami dotácziókban. De hogy a kath. iskolák vezetése ezen ugynevezett *autonomia* keretében is mennyire az egyházfő abszolut kényuralma alatt áll, annak legcsattanósabb példáját ama középiskolai tanár esete mutatja, kit az „*erdélyi*" püspök hivatalából elcsapott, mert vegyes házasságát, — rezerválist nem adhatván — nem kath. pappal áldatta meg, és a kit a magyar kormány volt kénytelen — hogy az injuria botrányát megszüntesse — saját iskoláiban alkalmazni.

Különben is elejétől fogva nyilvánvaló volt, hogy *egységesen* se vihető a terv keresztül, mert a gör. kath. egyház ép oly határozottan ellene lesz az egységes autonómiának, mint az erdélyi kath. status. Azonkivül biztosra vehető az is, hogy a magyar törvényhozás addig, mig annak klerikális többsége nem lesz, soha bele nem fog egyezni abba, hogy az egyházi javadalmak adományozását, a főpapság kinevezését, az alapitványok kezelését és alapitványi iskolák vezetését a magyar király, mint legfőbb kegyur, ne a parlamentáris magyar kormány közbejöttével intézze, hanem e jogok egy oly szervezetnek szolgáltassanak ki, mely egy idegen szuverén, a római pápa abszolut hatalma és befolyása alatt áll.

Hasztalan ennek ellenében az az okoskodás, hogy a reformátusoknak, a gör. keletieknek is meg van a maguk egyházi autonómiájuk. Ez egész heterogén dolog. Ez utóbbiak felett nem uralkodik egy idegen, az országtól teljesen független és azzal gyakran ellenséges lábon álló egyházfejedelem, ezek javadalmai nem állami dotácziók és végül ezeknél a világi elemnek igen is meg van azon egyenrangu befolyása, melyet a kath. autonómiában soha a laikus elemnek megadni nem lehet. Azt soha meg nem adhatnák, hogy *világiak többségéből álló* főtanács közbejöttével adományoztassanak a javadalmak és neveztessenek ki a főpásztorok, hogy a világi befolyás legyen irányadó a papnevelés szellemének ellenőrzésében, hogy az egyes hitközségek maguk válaszszák lelkészeiket stb. stb. ezek nélkül pedig az autonómia üres fogalom.

Azok a jó emberek, a kik az autonomia nevével akarták a magyar közvéleményt megtéveszteni, igen jól tudták, hogy

TÁRCZA.

Hildegárd.

Irta: Zoltán Vilmosné.

Az elegáns, szép szőke asszony izgatottan figyeli az óra járását. Minden pillanatban ujra elővesszi, türelmetlenül rázza meg, s tartja füléhez. Talán elromlott. Hiszen sohasem haladta olyan lassan az a parányi kis mutató a szokásos utját egyik számtól a másikig.

Egész lényén meglátszik, hogy vár valakit, aki ha egész órával előbb jönne a kitüzött időnél, még sem lenne itt elég korán. Mennyi mindent fog neki elmondani.

Mikor aztán szemben ült már vele, ugy, hogy csak egy kicsike csecsebecsékkel tele kis asztalka választotta el tőle; akkor elhalt a szava s zavarban volt, mint egy kis iskolás leányka. Később elkezdtek beszélgetni. Csupa banális dolgokat mondtak egymásnak, az időről, a farsangról, müvészetről és szinházról.

Csak a szemük ölelkezett izzó tüzben, azok vallottak minden titkolózás nélkül szabadon. Bucsuzáskor azonban ki ört a férfiuból a szó:

— Asszonyom, én önt mindenek fölött szerettem. Ugy mint soha még senkit nem szerettem s nem fogok ezután sem szerethetni soha. Tegyen velem amit akar, mindenben engedelmeskedni fogok. Őszinte, nyilt levele nagyon meghatott engem. A jó, a becsületes utra téritett. Igaza van önnek, csak önnek van igaza asszonyom. Azt kivánja ne találkozzunk: ám legyen. Hogy mily áldozat ez reám nézve, nem tudja mérlegelni. De hogy lássa, szerelmem nem a realizmus utáni hajsza, hogy ön sokkal magasabban áll fölöttem, világitó ideálomként, melyet profanizálni bünnek tartanék, engedelmeskedni fogok. Ez ezzel igaz boldogságom kapuját zártam el, elégettem mögöttem a hidat, melyen még visszavonulhattam volna a képzelt boldogságba. Most csak a szenvedések utjai vannak előttem. De lesz bátorságom bejárni azokat s nem fogja sona senki megtudni, hogy egyszer igazán és mélyen kit szerettem.

Az asszony csalódottan nézett a távozó után. — Hát csak ezeket tudta mondani ez a széles vállu, hatalmas termetü szép ember? Lehajtott fejjel, remegő hangon, mint egy csinytetten ért fiu? Ez volt minden mondani valója?

Hónapok óta ismerik egymást. Tánczoltak együtt keringőket, melyeknek minden fordulója egy-egy elkövetett bün. Szenvedélyes egymáshoz simulásuk fölér egy csókkal, öleléssel. Ott mindenki szemeláttára adjuk át magukat — látszólag — a táncz szenvedélyének. S ahol a tömeg megtorlódik és nekik is várniok kell, megfeledkeznek egészen a tánczról, csak azt tudják: ölelve tartják egymást; csak azt érzik: egy kiszabadult hamvasszürke szőke illatos hajfürt, miként vibrál izgatólag, a másiknak vállához érve. Mintha szerelemről mondana mesét az is . . .

Hónapok óta keresik a helyet, hol találkozhatnak. A nagy közönség tanuskodása mellett, künn a korzón, a ligetben, szinházban, hangverseny-termekben, mindenütt mindenfelé.

Eleintén a nevét sem tudják egymásnak, csak nézik egymást epedőn, sóváran, vágyakozva. Hanem ugy érzi mindenikük, hogy szereti a másikat halálosan, örökre, elválasztathatlanul.

„Szeretlek" . . . „Én is, én is" — ujjong a két szempár diadaluk boldog érzetében.

— Szeretem nagyon.

— Mindig, örökké.

— Örökké, mindig. Csak Téged. Örökké . . . Az asszony volt a bátrabb. A hotel éttermében ültek együtt szinház után, külön-külön mindenik más asztalnál. Nagy társasággal körülvéve, csevegtek, kaczagtak mindenfelől. De azért volt idejük s szereztek alkalmat is hozzá, hogy elmondhassák egymásnak gondolataikat. Szép, szelid kék szemek biztatólag kezdték:

No beszélj valamit nekem te édes, nagy, szép, erős emberem Te! A gyufaszálat, melylyel előbb szivarára gyujtott, vette föl ujra, és idegesen huzkodta asztalán ide-oda.

Mai számunk 12 oldal.

ez nem lehető, de ők maguk sem akarták ezt, hanem a világi elem részvételének elvét inkább *csaletkül* hangoztatták. Már a szervező kongresszus világi képviselőinek megválasztását az általános szavazatjog alapján ugy intézték, hogy az intelligenczia befolyása teljesen nullifikáltatott, tehát ezek kiküldésénél is sajátkép a lelkészek befolyása volt a döntő; azontul a kongresszus által kidolgozott tervezetek szerint minden forumban az egyháziak vannak tulnyomó többségben vagy befolyásban, mig másrészt a *szabad kőmüves, vagy egyházi kötelmeikkel nem törődő* katholikusok *nem választhatók.*

Mit jelent ez? Csak azt, hogy a szervező kongresszus az autonómia révén a magyar katholika egyház ellen vakmerő merényletet tervez, mert jogfosztottakul nyilvánitja a liberális kaiholikusokat, tehát a *magyar katholikus hivők intelligenczijának óriási többségét.* A jezsuita vezetőség tehát, mely a kongresszus többségének munkálkodását irányitja, — hogy Magyarország belbékéjét megbonthassa és itten vallásháborut szithasson — még a magyar katholika egyház hivei közötti szakadás felidézésétől sem retten vissza.

A nép vallásos érzelmeivel, az egyház jogainak nevében üzött ezen alakoskodás ellenében jól eső megnyugvásul szolgál nekünk a mi püspökeink őszintesége. — Ugyanis az a hármas bizottság, mely a püspöki karnak a kongresszus eddigi munkálataira adandó válaszát dolgozta ki, a püspöki kar nevében nyiltan kimondja, hogy a *püspökök nem hajlandók a róm. kath. egyház kormányzatában a világi elemnek befolyást engedni, mert minden joghatóság a püspöké, s csak általa vagy az ő megbizásából gyakorolható.*

Ez tényleg igy van, és méltó volt főpapságunkhoz, hogy a vallással üzött álarczos játékba bele nem ment, hanem nyiltan megmondotta, hogy az autonómia képtelenség, ellenkezik az egyház hagyományaival és szervezetével. Ezen őszinte föllépésével főpapjaink ugyan elrontották a jezsuiták furfangos játékát, melylyel holmi autonómiai szervezet czimén a magyar király alkotmányos jogainak egy fontos részét saját maguk számára igyekeztek volna elkaparintani, de szolgálatot tettek vele az igazságnak és — *a belbékének.*

Remélhető, hogy most már majd ismét el fog széledni az a tanácstalan tanács, a kath. autonómiai kongresszus, mely a legbölcsebben, leghazafiasabban és a róm. kath. egyház érdekében is leghelyesebben cselekednék, ha — mint 29 évvel ezelőtt — *re infecta* haza menne. Akkor is a klerikálisok zsoldjában nagy hangu népámitók oktrojálták a gyönge kormányra az autonómia időszerütlen, felesleges és megnem valósitható szervezetének hiu kisérletét, most is ugyanazon fakczió élén *Polónyi* követelte a katholikus nép jogainak nevében a kath. autonómiai szervezet munkálatainak ujra való felvételét, hogy a liberális Wekerle-kabinetet bajba ugrassa és *Csáky* Albin gróf egy gyönge pillanatában igérte meg kormánya nevében az akczió fölvételét.

Most megint egy asztalfiókba zárhatja majd a miniszter a kongresszus elaboratumait, de reméljük, hogy a fiók-kulcsot alaposabban el fogják hozzá veszíteni, s meg nem találják addig, mig a vallási reformok számára kedvezőbb, szabadabb szellem nem élteti a magyar közérzületet.

Az ülésszak berekesztése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, április 26

Az országgyülés mindkét Házában királyi kézirat felolvasásával berekesztették ma az országgyülés III. ülésszakát, mely tavaly május 17-én nyilt meg, tehát majdnem egy álló esztendeig tartott.

A berekesztésről a két Házban lefolyt aktusról a következőkben tudósitunk:

I. A képviselőházban.

Tiz órára hirdették az ülést, melynek napirendjén semmi más nincs, mint: az ülésszak berekesztése. Ez pedig olyan rövid munka, hogy sietni sem kell, s igy vidám folyosói beszélgetéssel meghosszabbitották az ülésszakot egy jó félórácskával.

Féltizenegykor *Perczel* Dezső elnök megnyitotta az ülést. Mihely a jegyzőkönyvet felolvasták és hitelesitették, felszólalt *Széll* Kálmán miniszterelnök:

— Van szerencsém — mondotta — e[illegible] legkegyelmesebb királyi kéziratot átnyujtan[illegible] a mely a jelen ülésszak berekesztéséről é[illegible] az uj ülésszak megnyitásáról rendelkezi[illegible] Kérem a királyi kézirat felolvasását és h[illegible] sonló kihirdetés czéljából a főrendiházba va[illegible] átküldését.

A teremőr átvette a pecsétes királyi levele[illegible] vitte föl az elnöki székbe, hol *Perczel* elnö[illegible] ezüst ollóval felbontotta, s átnyujtotta *Percze[illegible]* Béni jegyzőnek, ki csengő hangon olvasta fel amint következik:

Mi első Ferencz József
Isten kegyelméből
Ausztriai Császár, Csehország Királya stb.
és
Magyarország Apostoli Királya

Hü Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1896. évi november hó 23-án Budapest fő- és székvárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket!

Kedvelt Hiveinek! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az általunk 1896. évi november hó 23-án megnyitott országgyülés harmadik ülésszakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a negyedik ülésszakot ez évi április hava harminczadik napjára összehivottnak nyilvánitjuk.

Kikhez egyébiránt Királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben ezerkilenczszáz évi április hó 25-én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Ezután *Perczel* elnök benyujtotta elnöki jelentését a mult ülésszak müködéséről, amelyet ki fognak nyomatni és szét fognak osztani. Majd köszönetet mondott az elnök a Ház tagjainak azért a szives támogatásért, melyben őt és tiszttársait az elmult ülésszakban részesitették, mire élénk éljenzés hangzott fel. Még a jegyzőkönyvet hitelesitették, azzal bezárult az ülés.

II. A főrendiházban.

Déli tizenkettőkor volt a főrendiház ülése és itt még rövidebb és gyorsabb volt az ülés-

---

— Irni szeretnék, de hogyan küldjem Hozzád, te bübájos arczu drága asszony? Az megtette. Már másnap nála volt a levele:

„Én nem irhatok Önnek. De egy álom, fantom, chimaera, Lili — annak levele eljuthat önhöz, hogy aztán tudja válaszát. Irjon tehát „Lilinek“.

Megjött a felelet is:

„Imádom. Valósággal beteggé tesz, ha más érdekek fogva tartanak s nem láthatom egy egész hosszu napon át. Boldogságot szerez látása, s ezen boldogságban élek tovább. Imádom: a parancsát — Rabszolgája.

Két nappal később megint kapott levelet az asszony:

„Válaszuton áll? Tőlem kér tanácsot? Tőlem, az érdekelttől? — Azt irja: előtte izzó örvény, mögötte jéghegyek. S a hely, amelyen áll, törékeny galy csupán. — Nem fogok tanácsot adni. Mérlegeljen meg mindent s kövesse, mit szive parancsol, a törékeny ág, a válaszut góczpontja hadd recsegjen, hadd törjön — esése nem lesz fájdalmas. Az örvényben karjaim felfogják s a biztos révbe viszik. Vagy nem bizik erőmben? Ne akarjon velem kisérletezni, alkalmatlan médium vagyok arra. Elhatározásomban szilárd, nem inspirálhat engem senki. Nagyon kérem, ne hagyjon kétségben elhatározása felől, irja meg őszintén, mit reméllhetek. Egyedüli vágyam, hogy szemtől-szembe lehessünk egymással, hogy átkarolhassam, ajkairól halljam, hogy szeret, s jutalmul hosszu csókot nyomhassak azokra a drága ajkakra, én kedvesem. Nagyon szeretem. S mióta szeretem, más nő engem hidegen hagy. Hogyne vágyakoznám utána, hogyne szeretném magamhoz szoritani és egész nap átölelve tartani. Eljünk a jelennek, hisz oly rövid az élet, hogy majdnem nincs is idő boldognak lenni. Irjon mielőbb sokat. Hiszen tudom, hogy szeret.

Szapora betükkel rótta egymáshoz a választ:

„Rémülve olvasom levelét. Bocsásson meg, hogy sorsát a magaméhoz füztem. De mikor — én Istenem — mikor ugy szerettem. Szeretem most is. Es nem szabad egymásé lenni soha. Kicsike leánykám ártatlan kacsója közénk fészkeli magát s amilyen gyengék hófehér karjai, olyan erős hófehér lelkének árnya, mely szintén közöttünk van s elválaszt egymástól. Hogyan nézhetnék babuskám áldott szemeibe, hogyan tudnám imádságra tanitani — azután is. Nehány napig beteg voltam, azért nem látott sehol. Erős lázban feküdtem órákon át. Most már teljesen tudatára jöttem annak, hogy szeretem s visszariadok tőle. Attól van lázam, a forró, édes szerelmi láz; attól a gyötrő, sorvasztó hideg. Nem szabad többé látnunk egymást. Feledjen el. De még egyszer irjon nekem, hogy megbocsát.“

Hát irt:

„Engedje meg, hogy egyszer, egyetlenegyszer elmehessek hozzá. Csak egy alázatos rabszolgát fog bennem látni, aki ugy fog tenni, miként ön óhajtja. Hiszen nincs más vágyam ezentul, mint önnek engedelmeskedni. Ugye-e nem vagyok önző, nem csalódott bennem? Erdemes vagyok arra, hogy magához emelt? Nem dicsekvés, hanem csak kifejezése kivánt ez lenni, mennyire szentek előttem érzelmei s büszkeségemnek tartom azokat ápolni és fentartani. Eljöhetek?“

El is ment már. S az asszony csalódottan, kedvetlenül néz utána. Milyen délczeg, hatalmas termet! Széles vállai, büszke, daczos fejtartása, határozott léptei — egy félistent, egy hőst sejtetnek benne. S milyen gyenge, alázatos, milyen gyáva — buta.

Nem tehet róla, ki kellett mondania. Talán megfojtotta volna ez a szó, ha ki nem tör belőle. Buta! Azt hiszi el, ami irva van: piczike, ostoba, kaczérkodó, hazug betüket. Amitó frázisokat, melyekben minden ahoz értő asszony tetszeleg magának. A kis leánya? — Hiszen megbizható, hüséges, jó dajkája van, tőle nem tanult még eddig semmit.

... Hogyan remegett a hangja, mig beszélt. S hogy szoritotta forrón, lázasan a kezeit. Talán öntudatlanul. Különben észre kellett volna vennie, hogy ez a szőke asszony, ki előtte áll csupa sóvárgó, féktelen vágy, remegés, odaadó szerelem. Karjaiba kellett volna ölelni, csókkal árasztani epedő kék szemeit, égő piros ajkát. Ez ahelyett mondott fenséges, tiszta, idealis szerelemről sokat — és elment, a buta.

Erősen csapott öklével az asztalra, hogy

szak berekesztési aktusa, mint a képviselőházban. A főrendek épen tizenhárman jöttek össze és *Vay* Béla báró alelnök csengetyüszóval megnyitva az ülést, első sorban felolvastatta a *Csáky* Károly gróf váczi püspökké való kinevezéséről szóló királyi kéziratot.

Azután egy kis váratlan szenzáczió következett: Az elnök bejelentette, hogy *Tisza István gróf főrendiházi tagságra való igényét*, s erre való jogosultságának elismerését és a királyi meghivólevél kieszközlését kérte. — Ezt az ügyet kiadták az igazoló bizottságnak.

Erre fölolvasták az ülésszakot berekesztő kéziratot, mit állva hallgattak végig.

A jegyzőkönyv hitelesitésével véget ért az ülés.

TÁVIRATOK.

Havazás.

Kassa április 26. (Saj. tud. távirata.) Itt ma reggel óta sürü pelyhekben hull a hó. A hőmérséklet alászállt.

Török dolgok.

Konstantinápoly, április 26. (Saj. tud. táv.) Az Agence de Constantinople különféle tulzott hiresztelésekkel szemben konstatálja, hogy a Drinápolyban legutóbb történt letartóztatások száma nem haladja meg a tizennégyet és hogy csakis bolgár rablókat tartóztattak le, a kiket bünösségük bizonyitékai alapján biróilag elitéltek; hogy azonban a letartóztatottak között forradalmi mozgalmakban való részvétellel gyanusitott bolgár és oláh tanárok is voltak, a mint különben Athénben megjelenő ujságok állitották, teljesen alaptalan hiresztelés.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

London, április 26.

Ritchie kereskedelmi miniszter tegnap Croydonban beszédet mondott, a melyben hangoztatta, hogy a békekötés egyetlen föltétele az, hogy a dél-afrikai köztársaságok függetlensége egyszersmindenkorra megszünjék. Téves az a föltevés, hogy a spionskopi eseményekre vonatkozó táviratok *Roberts* lord beleegyezése nélkül jutottak nyilvánosságra. A táviratok közzététele nem teszi szükségessé *Buller* tábornok visszahivását.

London, április 26.

A *Reuter*-ügynökség jelenti a dewettsdorpi bur táborból 21-iki kelettel: *De Wett* tábornok csütörtökön éjjel arról értesült kémjeitől, hogy egy angol csapat Dewettsdorp felé nyomul előre. A burok azonnal elindultak az angolok elfogására és pénteken reggel értek a csatatérre. Az angolok elfoglaltak egy kopjét, a melyet Cronje parancsnok nem szállott meg idejekorán. A burok az est beájltáig gránátokkal lövöldöztek az angol táborra. Éjjel 15 angol, a kik letértek az utról, gyalog jött a bur táborba. Hajnalban még 13 angol érkezett a bur táborba. Ma reggel az angolok lovasságot küldtek ki a burok megkerülésére, mire De Wett tábornok Wessels parancsnokot küldte ki három ágyuval, hogy utját állja az ellenségnek, a mely ágyui nem lévén, kénytelen volt visszavonulni. Hosszas ágyuzás után az angolok visszavonultak egy domb mögött lévő táborukba, mialatt a csapatok a sánczokról sortüzet adtak, hogy az ellenség figyelmét a nagyon megrongált táborról eltereljék. A burok nak három halottjuk és 12 sebesültjök volt. Az angolok vesztessége ismeretlen, az azonban bizonyos, hogy mikor jobbszárnyuk kénytelen volt visszavonulni, sok halottat hagytak a csatatéren.

Ladysmith, április 26.

Nincs kilátás arra, hogy a dolgok mostani állása megváltozik. A burok az angolok hadállását mind a két oldalon megtámadhatatlannak találták. Angol őrjáratok czirkálnak az országban és eljutnak egészen Actonhomesig a nélkül, hogy ellentállásra akadnának.

Warrentown, április 26.

Az angolok tegnap a burokat erős ágyuzással kikergették hadállásukból. A burok jelentékeny veszteséget szenvedtek, az angoloknak nem volt veszteségük.

Fokváros, április 26.

Itt erősen tartja magát az a hir, hogy a fokföldi miniszterium kebelében viszály támadt. Hir szerint két miniszter a köztársaságok annektálását óhajtja, két másik miniszter pedig erélyesen sikra szállt a köztársaságok függetlenségéért. Egy miniszter semleges álláspontot foglal el.

London, április 26.

A Times-nak jelentik a Bloemfonteintől délre 30 mértfölnyire lévő Roodekopból 24-iki kelettel: *Rundle* tábornok heliograffal jelenti, hogy a közelében lévő ellenség 7000 emberrel rendelkezik. A farmerek ellen, a kik az angolok nagylelkűségét azzal viszonozták, hogy az ellenséget támogatták, *megtorló rendszabályokat alkalmaznak*. Ugyanennek a lapnak jelentik Mafekingből tegnapi kelettel: A burok Wepener környékéről az országuton visszavonultak Ladybrand felé. Az angolok nem üldözték őket. *Dalgety* vesztesége összesen 33 halott és 132 sebesült.

London, április 26.

A Daily Mail jelenti Lourenco-Marquezből 25-iki kelettel: Vasárnap éjjel merész kisérletet tettek a komatipoorti hid elpusztitására. A terv végrehajtását néhány kaffer akadályozta meg, a kik zajt ütöttek. Azóta a burok szaporitották haderejüket a határon.

London, április 26.

A Daily Mail-nak jelentik Kimberleyből tegnapi kelettel: Tegnap a burok uj tábort ütöttek Windsorton közelében. Ottani haderejük prieskai, campbelli és griquatowai lázadokból áll, a kik asszonyaikkal és családjaikkal észak felé vonultak. Az ellenség körülbelül 500 főnyi sereggel rendelkezik. — A Times-nak jelentik Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel: Szavahihető szemtanuk jelentik, hogy burok sok élelmiszert hordanak össze a lydenburgi kerületben lévő raktárakba, a mi megerősiti azt a föltevést, hogy a burok a hegyvidéket utolsó hadállásuknak tekintik. Időközben Johannesburg és Pretória környékét megerősitik. A johannesburgi ércöntő-gyárban éjjel-nappal dolgoznak. Hetenként 700 lövedéket állitanak elő.

London, április 26.

Wepener fölszabaditása befejezett dolog. Itt főleg arra kiváncsiak, hogy *De Wett* tábornok körülzárása sikerülni fog-e.

London, április 26.

„Daily Express" czimen egy uj napilap indult meg ma, melynek első száma az alábbi táviratot közli *Vilmos* német császártól:

Mondják meg a britt népnek, hogy első reménységem most is az, hogy a nemzetközi béke fentartatik. A második pedig *a Németország és Nagybrittánia közötti jó viszony fenntartása*. A két nemzet között nincs lényeges ok a különbözetekre és ily oknak keletkeznie nem is kell. Rivalitás nem lehet közöttük, csak barátságos verseny a népek közgazdasági haladásának istápolásában.

A távirat szövegét a császár egyik legbizalmasabb minisztere adta át a *D. E.* berlini tudósitójának.

Katonatisztek házassága.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Budapest, április 26.

Egy idő óta arról beszélnek a fiatal katonatisztek körében, hogy a katonatisztek házasságáról szóló szabályzat revizió alá kerül. Nevezetesen pedig gyengiteni fogják a házasságok nagy akadályát, leszállitják a kauczió kötelező volta miatt panaszkodtak és sokszor rámutattak arra, hogy a katonatisztnek mennyire megvan nehezitve a házi tüzhely alapitása. A katonatisztek fizetésemelése a jelenlegi viszonyok közt semmi változást nem idézett elő arra nézve, hogy a katonatisztek könnyebben házasodhassanak. Pedig a katonatiszt előkelő társadalmi állást foglal el s tőle nemcsak nagy müveltséget hanem nagy szellemi tulajdonságokat követelnek. Társadalmi állása azonban szoros összefüggésben áll szolgálati pozicziójával, azzal a tekintélylyel, melyet a legénységgel szemben élvez, hogy feladatait teljesithesse. Egyik a másik nélkül meg nem állhat. Miután pedig ilyen körülmények közt a katonatiszt fizetése éppen annyi, hogy csak személyes életszükségleteire elegendő, de semmiesetre sem egy család fentartására, nem marad más hátra, mint a házasságkötést egy meghatározott mellékjövedelem kötelező felmutatásától függővé tenni. S igy a katonatisztnek türni kell, hogy éppen a haza szolgálatában gyakorolt fontos hivatása miatt polgári jogaiban korlátoztassék.

szerte dobálódott annak ezer csecsebecséje. Nem hajolt le értök.

Már egészen bealkonyodik. A bútorok szinei egymásba olvadtak, csak a szavak, miket ő mondott s a mire ujra és megint visszaemlékezik, válnak ki élesen, szingazdagon a homályból.

„. . . El fog a tünni közeléből, vagy melette marad és titokban szenved, még nem tudja. Bármiként történjék: az ő szerelmének, boldogságának már vége. Gyülöli a sorsot, miért kellett megkésnie. Hogy nem az a halott, ki a sirban pihen, de az, kinek szive meg van halva. Azt nem kell sajnálni, mert nem tud a földi szenvedésről semmit . . . O sohasem lesz boldog többé. Ha megnősül is, szerelme, az nála marad. És talán érdemetlenül fog szenvedni vele egy másik is. Talán épen egy kedves hüséges jó asszony. Mert hiába fogja kutatni, keresni férje szavaiban a lelkét, lelkében a szerelmét. A társadalmi törvények, szokások terheket rónak a férfiakra. Ilyen a konvenczionális házasság is. Lehet, hogy megnősül valaha, de lelkének szerelme itt marad örökre . . ."

Lelkének szerelme! Kinek kell az? Halkan kopogtattak ajtaján. Utóbb mégis? — — — Nem, nem ő jött vissza. Sovány, vézna, vékony kis emberke. A férjének egyik gazdatisztje, vagy irnokféle. Kicsi, kopott ügyetlen alak.

De az ölelése tüzes, szenvedélyes, erőszakos, szinte vad s a szerelmes, szelid, bünös szép asszony majdnem aléltan roskad karjaiba.

Egyébként a kauczió nemcsak Ausztria-Magyarországban, hanem olyan államokban is kötelező, a hol a katonatiszt hasonlithatlanul jobb helyzetben van, mint nálunk. A kinek alkalma volt betekinteni a férj szolgálati jövedelmeiből élő katonatiszt családi háztartásába és az ilyen házasság keserü csalódásait és nyomorát megismerni, az bizonyára jótéteménynek nevezné azt a bizonyos gyülöletes kaucziót, mely nem engedi meg, hogy fiatal tiszteket a házasság rabikájába belesodorjanak.

Hogy azonban a házassági kaucziónak meg legyen az igazi czélja és rendeltetése, hogy biztositsa a katonatisztek családjával együtt, annak magától érthetőleg meghatározott nagyságunak kell lennie és megfelelő mellékjövedelmet is fel kell mutatni. Ha ilyen álláspontról nézzük a kaucziót és a kötelező mellékjövedelmet, ugy nyugodt és tárgyilagos birálat mellett, tekintettel a mai életszükségletekre és árviszonyokra, arra a következtetésre jutunk, hogy a házassági kauczió mértéke nemcsak, hogy nem magas, hanem a legszerényebb követelményeknek éppen csak, hogy kimérve felel meg. Éppen ezért a házassági kauczió apasztása nem volna sem helyes, sem opportunus s éppen ezért nem szándékoznak felsőbb helyen ily irányu reviziót keresztülvinni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A szinház müsora:

Péntek: Kapitánykisasszony, vigjáték.
Szombat: Kaszárnyában, bohózat.
Vasárnap: Délután: A kornevillei harangok, operette. Este: Kaszárnyában, bohózat.

* **A kapitány kisasszony.** A valóságos pótsaison első napján *Kapitány kisasszony* franczia énekes vigjáték bemutatója volt kis számu közönség jelenlétében. A vigjáték igen mulatságos és zenéje, melyet *Szentirmay* a „Csak egy kis lány van a világon“ czimü dal ünnepelt szerzője irt, kedves és fülbemászó. A főszerepet (Charlotte) *Parlagi* Kornél játszotta, ki élénk temperamentummal rendelkezik és ügyesen énekel, mindamellett azt hisszük, hogy tulajdonképeni erőssége a komoly zenében fog érvényesülni. A kicsiny közönség sok tapsban részesitette a kedves énekesnőt. Mellette kitünt *Andorffy*, ki a monakoi nemest nagy komikummal tudta előtérbe állitani és a közönséget folytonos derültségben tartani. A mellékszerepekben *Angyal* Ilka, *Tolnayné*, *Fenyéri* és *Palágyi* ügyeskedtek több-kevesebb sikerrel.

* **A Dedek-féle szentek életéből** megjelent a 6., 7. és 8. füzet. Illusztrácziói, kivált a füzetek elejét diszitő teljes képek, valósággal müvészi reprodukcziók. A 6-ik füzetben Berettini sz. Martina czimü képet látjuk, mely a vallásos ihletet örökiti meg. A 7-ik füzet a realisztikusabb irányu Fr. S. Piombo sz. Agatháját, a 8-ik az oltárképek nagy mesterének, Sancheznek képét: a szervita-rend alapitóit mutatja be. Kiemelendők még a 6-ik füzetben a Szalézi sz. Ferenczet, Nolaszkói sz. Pétert és sz. Brigittát ábrázoló modern képek. A 7-ik füzetben sz. Balázs, Korsini sz. András, Jeruzsálemi sz. Veronika és a Japáni vértanuk ábrázolásai, mig a 8-ik füzetben sz. Skolasztika és sz. Benedek társalgását feltüntető kép, meg sz. Apolonia klasszikus feje köti le figyelmünket. Elismeréssel kell adóznunk annak a bájos képnek, melyet a 6-ik füzet részére jeles illusztrátorunk Cserna Károly rajzolt meg s mely február havának jelképes magyarázatát képezi. Tudjuk, hogy a kath. egyház február havát a fájdalmas Szüznek szentelte. Ezt a gondolatot jeleniti meg Cserna rajza. A szenvedés virágai, a lotusz, kaktusz és bogáncs által alkotott keretben a keresztfa tövében térdel a fájdalomtól megtört Istenanya; a keret felső mezejében pedig fiának holttetemét tartja ölében. Az első kép a szerető, a másik a gondos anyát tünteti fel.

Molnár apát haragszik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

A liberalizmus minden barátja őszinte örömmel fogadja a hirt, hogy a király esztergomi kanonokká *Kohl* Medardot, a herczegprimás titkárát nevezte ki és nem a herczegprimás által első helyen előterjesztett agitátort: *Molnár* János apátot.

A kinevezésnél tehát szigoruan az egyházi érdemek érvényesültek. Nem azt nevezte ki a király, aki évek sorára ott hagyja hiveit, akiknek lelki gondozását magára vállalta, ott hagyja plébániáját s *megy politikai korteskedésével az ország felekezeti békéjét feldulni.*

Dicséretére válik a kormánynak, hogy a Molnár János mellőzésénél nem ijjedt meg a néppárti fenyegetésektől. A néppárt valósággal terrorizálni akarta a kormányt Molnár kanonoksága érdekében.

Maga Molnár János a saját napilapjában ma egy czikket közöl, amely Molnárnak „az előmeneteltől való elüttetését“ a katholikus papság üldözésének mondja (Hát Kohl Medárd nem katholikus pap?) s igy lármázik:

„Majd meglátja Széil Kálmán is, hogy a keresztény revindikáczió tábora — épp a papok nemes agitácziója folytán — nemsokára megerősödik s akkor majd elbánnak érdemök szerint az olyan miniszterekkel, kik a törvény és jog tiszteletét nyelvükkel igérik, tetteikkel pedig arczul verik.“

Talán a czoboly-prémes hölgyek is tudják átérezni azt, hogy illek-e vagy nem ilyen hangu czikket iratni a saját ügyéről, a saját lapjában?

Ami a fenyegetést illeti, az uj választási törvény gondoskodott arról, hogy bizonyos papi korteskedések fái ne nőhessenek az égig.

Magyar föld idegen kézen.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, április 26.

A nemrégiben *Aradon* lefolyt gazdasági nagygyülésen élénk visszhangra talált lapunk felszólalása, mely *a magyarországi idegen birtokosokra kétszeres adó kivetését javasolta.* Főképen a határszéli birtokosokról esett ekkor szó, kik, amellett, hogy a birtokuk jövedelmét a külföldre viszik, területeiken egész külön, idegen országocskát rendeznek be.

Az *Aradi Gazdasági Egyesület* mai, *Vásárhelyi* László elnöklete alatt tartott igazgató választmányi ülésén is napirendre került ez az ügy.

A földmüvelésügyi miniszter, mint ismeretes, leküldte a vámtarifára vonatkozó kérdőiveit a gazdasági egyesületekhez. Erre az ügyre nézve a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége is megküldte a magáét, melyet a május 6-án tartandó gazdasági nagygyülésen fognak előterjeszteni.

Az Aradi Gazdasági Egyesület mai igazgató-választmányi ülésén foglalkoztak ezzel és általánosságban elfogadták, csupán egy pont provokált figyelemre méltó vitát.

Ez a pont azt tárgyalja, hogy *idegenek Magyarországon ne szerezhessenek* földet. Birtokaikra teljes jogvédelmet élvezhetnek, de *tulajdonjogot nem nyernek*

Halmai Andor ellenezte ezt a passzust. Szerinte, ha elzárják az országot az idegen tőke elől, akkor *a földnek értéke devalválódni fog*, sőt nemcsak ez, hanem minden más magyarországi érték legalább 50%-al.

Nachtnébel Ödön pártolja Halmai nézetét. *Veszedelmesnek tartja, ha megakadályozzák az idegen tőke beözönlését.*

Vásárhelyi László az eredeti javaslat mellett szólal fel. *Nagyobb hátránynak tartja, ha a föld idegen kézre kerül, mint ha az értéke devalválódik.*

Récsey Miklósnak hasonló nézete van.

Laehne Hugó például hozza fel a gazdasági egyletek tavalyi nagygyülésének határozatát, mely szerint az idegen szerezhetne birtokot, de *kétszeres adóteher* lenne rajta. Igy nem volna drákói szigorral kimondva, hogy idegennek nem lehet saját birtoka, s azzal szemben, hogy a birtok jövedelme kimegy a külföldre, ott állana a kétszeres adó. Ajánlja, hogy ilyen értelemben határozzanak.

Tagányi István pártolja ezt a javaslatot.

Az igazgató-választmány ez utóbbi módositással fogadta el a vámtarifa-tervet.

*

Az ülésen még több tárgy került ezen kivül napirendre.

Az elnök kegyeletes szavakban emlékezett meg id. *Takácsy* Sándorról, az egyesület elhunyt alapitó tagjáról.

Felolvasták az egyesület mult havi jelentését. Azután felolvasásra került a földmivelésügyi miniszternek leiratára felterjesztendő *programm a folyó évi tényekedésekről.* Itt felvannak véve a gazdasági előadások és gazdasági tanfolyamok, házi ipari kiállitások rendezése; tenyészállat és lódijjazás négy helyen és pedig: Német-Peregen, Kis-Peregen, Borosjenőn; hitel, fogyasztási és értékesitő szövetkezetek szervezése; a törvényhatósági munkásközvetités ellátása; tenyészállatok közvetitése a községek számára; fajbaromfiak kiosztása; a szőlőtermelés előmozditása szövetkezetek létesitése és viharágyuk felállitása; gazdák biztositó szövetkezetének Arad-, Békés- és Csanád-megyékre való vezérképviselete.

A programmot egyhangulag tudomásul vették.

Följelentés Pless Mór ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, április 26.

Az aradi kir. ügyészséghez ma délután *bünvadi feljelentést* nyujtottak be *Pless* Mór és a felszámolás alatt álló *Aradi Polgári Takarékpénztár* igazgatóságának, valamint felügyelőbizottságának egy része ellen.

A feljelentés 571 részvény képviseletében történt. Az érdekelt részvényesek megbizásából a feljelentést *Popp* C. István dr. nyujtotta át az ügyészségnek, hol azt 4055. szám alatt iktatták be.

Tehát a bünvádi feljelentés, melylyel a felszámoló takarékpénztár volt képviselőivel szemben a részvényesek egy csoportja már tavaly is fenyegetődzött, ma tényleg megtörtént. Hogy aztán helyes-e, czélravezető lesz-e ez az ut, egészen más kérdés.

Annyi bizonyos, hogy a bünvádi feljelentés nagyon meg fogja akasztani a sima likvidáczió lebonyolitását. Pedig a részvényeseknek inkább áll érdekükben az, hogy a mi megmenthető, megmentessék, mint az, hogy a szerencsétlen intézet vezetőit a törvény vegye üldözőbe és keresse közöttük a bünbakokat.

Tavaly, mikor a feljelentést rebesgették, az *Aradi Közlöny* nyiltan és több izben kifejtette, hogy ezzel aligha fognak czélt érni a rés vényesek. Sőt épen a maguk érdeke ellen cselekszenek, ha ragaszkodnak makacsul a szándékukhoz s a kilátásba helyezett feljelentést megteszik. Megmagyaráztuk, hogy a sima felszámolás megakasztása nagy baj volna, első sorban és főleg azért, mert veszélyeztetné azt a pénzt is, a minek visszakeritésére még kilátás van. Egy ideig tényleg hallgattak a zu-

golodók, de ma már a megtörtént valósággal állunk szemközt. A feljelentés ott fekszik a királyi ügyészség asztalán. Hogy aztán mi fog ebből történni, megmutatja a közel jövő.

A feljelentés tartalmát — amennyiben azt a körülmények ma még megengedik — az alábbiakban körvonalazzuk:

Csak egy név fordul elő a szenzációs aktában: az Aradi Polgári Takarékpénztár volt vezérigazgatójának, *Pless* Mórnak a neve. A bünvádi feljelentés éle *egyenesen ő ellene irányul.* Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjaival szemben az üldözést a törvényszék bölcs belátására bizza a feljelentés, a szerint, ki mennyiben részes közülök az ismert *konzorczium-ügyben*, a telekvásárlások manipulációjában.

Pless Mórt *magánokirat hamisitás büntettével*, az igazgatókat, illetve felügyelő-bizottsági tagokat *hütlen kezelés vétségével* vádolják a részvényesek.

A feljelentés erősen megvádolja Pless Mórt, hogy minő utakon juttatta válságba, kergette krachba a takarékpénztárt és huzdalta meg ezzel a részvényesek vagyonát. A vád főleg arra van alapitva, hogy Pless alakilag helyes, de tartalmilag *hamis mérleget készitett* s ennek alapján félrevezette az intézet vagyoni állapotáról a részvényeseket. A hamis mérleg volt okozója annak is, hogy a részvényeseknek, miután nem kaptak tiszta képet a tulajdonképeni helyzetről, nem állott módjában az sem, hogy érdekeiket idején megvédhessék és pénzük megmentése iránt lépéseket tehessenek.

Egész körülményesen felsorolja a feljelentés a konzorczium manipulációit. Ezek közismert dolgok, valamint az is, milyen jelentős szerepe volt Pless Mórnak a telekvásárlási ügyek lebonyolitása körül az intézet pénzének felhasználásával.

Itt aztán rátér e feljelentés a konzorciumban szerepelt igazgatókra és felügyelő bizottsági tagokra, ugy szintén a *Gazdasági Bank* létesitésének körülményeire. Azt mondja az akta, hogy a konzorcziális tagok oly vétkes ügyletekbe bocsátkoztak, melyekkel a Polgári Takarékpénztár pénzét *alapszabályok ellenére* vonták el és használták fel, anyagi hasznot szerezve maguknak és megkárositva általa a részvényeseket. Ez a közös manipuláczió szülte meg azt a visszás helyzetet, hogy a konzorcziális tagok formálisan szemet hunytak az intézet vezetése előtt, lanyhává, ugyszólván illuzórussá tették egymással szemben az ellenőrzést s igy szükségkép be kellett következnie a krachnak.

A konzorcziális tagok folyó számlával nagy hitelt élveztek az intézettől, egymás jóakaratából. Magánbecsüst tartottak, a ki tulbecsülte a konzorcziális tagok ingatlanát s e becslés alapján vettek fel pénzt, a mi természetszerüleg nem lehetett kellőkép biztositva stb.

A feljelentés, mint már mondottuk, a biróságra bizza, hogy a konzorcziális tagok bünösségét állapitsa meg, a mennyiben ez egyesekre beigazolható, tegye ellenük folyamatba a szükséges eljárást.

A mennyiben a bünvádi feljelentés nem vezetne eredményre, a részvényesek a *kereskedelmi birósághoz* teszik át az ügyet, a kereskedelmi törvény 218. §-ában körülirt vétség czimén kérve jogorvoslatot.

A kir. ügyészség, a mennyiben megállapithatja, illetve megállapitja a vádat, a feljelentést további törvényes intézkedések megtétele végett át fogja tenni a *vizsgálóbirósághoz*, hol a szükséghez képest az előnyomozatot megejtik.

Egy öreg lengyel zsidó a király előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

Érdekes eset képezi most beszédtárgyát Bécsben. Ő felsége egy öreg zsidót fogadott ma audienczián, *Arraten* Izrael krakkói lakost, kiről „Egy zárda titkai" czimen ismételten megemlékeztek már ugy a külföldi, mint a hazai lapok. Az audienczia, mely több mint egy oráig tartott, érdekesség dolgában jelentékenyen fölötte áll a sablonos kihallgatásoknak. Ami pedig megható benne, az Ő Felsége végtelen szivjósága.

Sok port vert föl nemrégiben egy fiatal zsidó leánynak, *Arraten* Mikhaelinának a megszöktetése. Nem szerelmi kalandból hagyta el a szülei házat, hanem apáczák szöktették meg, s még ma is elrejtve tartják valamelyik zárdában.

Az osztrák igazságügyi miniszter szigoru rendeletet adott ki a leány kiszabaditása érdekében, anélkül azonban, hogy a hatóságok megtalálták volna Arraten Mikhaelinát. Edesapja az öreg Arraten Izrael városról-városra járt azt remélvén, hogy egyik, vagy másik helyen nyomára akad valami módon az eltünt leánynak. Hiába volt ez is

Ma ő Felségénél járt kihallgatáson. Mikor a kihallgatási terembe bebocsátották, kiterjesztett kezekkel térdre ereszkedett a király előtt és keserves könnyek közt kérte az uralkodót, hogy könyörüljön meg egy szerencsétlen atya fájdalmain. A király az öreg ember vállára tette kezét, felszólitotta, hogy keljen fel, s igy szólt hozzá:

— Nyugodjék meg, mondja el mi baja, s ha lehet, segiteni fogok.

— Felséges uram, kezdé az öreg zsidó, gyermeket elrabolták, egyik helyről a másikra hurczolják, Felséged atyai jó szivétől várok segitséget. Meg vagyok győződve, hogy leányom megkerül, ha Felséged ezt ugy kivánja, s kivánságának kifejezést ad. En pedig holtom napjáig imádkozni fogok királyomért.

— Ügyéről némikép tájékozva vagyok, felelt az uralkodó, de bővebb informácziókat fogok adatni magamnak. Remélem, hogy a hatóságok megtették kötelességüket.

— Igen, Felség! — Az igazságügyminiszter ur szigoru rendeletet bocsátott ki a hatóságokhoz, de attól tartok, hiányzik az erélyes kéz, mely a rendeletet végrehajtsa.

— Mit gondol, hol tartózkodik leánya? — kérdezte a király.

— Erősen hiszem, hogy még az ország határain belül.

Arraten végül elmondta, hogy felesége nagy betegen fekszik otthon s félő, hogy meghal belé, ha rossz hirt visz haza. Az uralkodó ujra megnyugtatta az öreget s megigérte, hogy a legszigorubb intézkedéseket tételi ez ügyben.

Arraten megkönnyebbülve hagyta el a kihallgatási termet, melynek ajtajáig, folyton vigasztalva, maga a király kisérte el az öreg lengyel zsidót.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az aradi izr. jótékony-nőegylet** közgyülését április hó 29-én délután $^1/_2$4 órakor az izr. hitközség tanácstermében tartja, melyre a tagokat e helyen is meghivja *Neumay-Fürst* Mária, elnök. Tárgysorozat: 1. A választmány jelentése az 1899. igazgatási évről. 2. A népkonyha-bizottság jelentése az 1899—1900. évi igazgatásról. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Esetleges egyéb innitványok. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyvhitelesitő-bizottság kijelölése.

(*) **Az aradi izraelita jótékony-egylet** közgyülését, április hó 29-én délelőtt 11 órakor a hitközség gyüléstermében tartja a következő tárgysorozattal 1. A választmány jelentése az 1899 évről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 3. Netaláni inditványok tárgyalása. 4. Elnökség, választmány választása. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyvhitelesitő bizottság kijelölése.

Gazdák a szeszkontingensért.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, április 26.

Az *Aradi Gazdasági Egyesület* mai igazgató választmányi ülésén, többek között, a *szeszkontingens* ügyével is foglalkozott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület erre vonatkozó leirata alkalmából. Az OMGE. felszólitja az egyesületet, hogy a leiratában foglalt határozatot tegye magáévá és *irjon fel hasonló szellemben a pénzügyminiszterhez.*

A mai ülés elfogadta az emlitett határozatot, annak harmadik pontját kivéve, mely ugy az ipari, mint a mezőgazdasági szeszkontingensek egyesitése ellen szól. A választmány, *Vásárhelyi* László inditványára, megtoldotta e pontot azzal, hogy *a kontingensek elárusitása se engedtessék meg.*

Az ilyen formán módositott felirat a következő négy pontban kerül a pénzügyminiszter elé:

1. Az ipari kontingensről szóló 1888. évi 24. t.-cz. rendelkezéséből fejlődött mai tényleges állapot, mely szerint az ipari szeszgyárak, 331.139 hektoliter, a mezőgazdáké 521.861 hektoliter, *továbbra ia megtartassék.*

2. Az ipari kontingensnek az 1888. évi XXIV. t.-cz.-ben megállapitott *fokozatos apasztása a jövőben is fenntartassék.*

3. *A kontingenssel való üzérkedés megszüntettessék*, azaz sem ipari, sem a mezőgazdasági szeszkontingensek egyesitése és elárusitása egyáltalán meg ne engedtessék.

4. A mezőgazdasági szeszgyárakat megillető 40.000 hektoliter azonnal vonassák le az ipari szeszgyárak kontingenséből.

Látni való tehát, hogy a mezőgazdák szószólói elég szerények a maguk kivánságaiban, mert megtörténhetett volna az is, hogy nemcsak az ipari szeszgyárak kontingensét követelik, hanem az ipari szeszgyárak *épületeit* is.

És ebben lett volna is egy kis rátió. A termelőközönségnek pedig igazság szolgáltatnék vele. Mert ugy látszik, hogy a mezőgazda urak kivánják ugyan a maguk szeszkontingensének gyarapitását, de hogy a mezőgazdasági szeszgyárakat is gyarapitanák az eszük ágában sincs.

A termelő közönség pedig nem kontingensről álmodozik, hanem gyárakról.

Hiába, csak nincs szebb dolog a világon az önzetlen szerénységnél!

Temesvár Makó Lajos ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

Temesvár városának legnagyobbrészt németajku lakossága előszeretettel nevezte mindig *Klein-Wiennek* a várost és iparkodott is mindenben Bécsnek példája után indulni, hogy ezzel a törekvéssel utját szegje a magyar kultura fejlődésének.

E törekvés évek hosszu során át tartott. Mostoha gyermek volt Temesvárott a magyar szinészet, a magyar muzsa is, mely évente csak hat hóig üthette fel sátorfáját a szomszéd városban. A fő szezonban a német szinészet hóditott ott.

Csak az idei szezonban sikerült a német szinészetet Temesvárról teljesen kiküszöbölni, hogy helyébe az állandó magyar szinház léphessen. De ugylátszik a paradicsomi állapot

nem tarthat már soká, mert az állandó magyar színészetet komoly veszély fenyegeti odaát

Tudvalevő dolog, hogy a temesvári szinház *Krecsányi* igazgató kezében volt hosszu ideig, a ki hogy a mostoha gyermeken valamikép segitsen, hogy megtörje azt a rideg közönyt, melylyel a közönség a magyar szinészet iránt viselkedett, tul sok befolyást engedett egyes szinházi habituéknek.

Midőn Krecsányi után *Makó* igazgató vette át a szinházat, röviden véget vetett az illetéktelen beavatkozásoknak és a habituék egyszerre elmaradtak a szinház tájékáról.

És megindult a harcz az egész vonalon, a magyar társulat ellen és kezdték nagyon is kiméletlenül ostorozni annak minden legkisebb gyöngéjét. Igy akarták megbosszulni magukat a szinházi habituék, akiknek részben sikerült is tervük, mert a magyar szinház, tekintve, hogy most még a kezdet elején áll, e harczban csak a rövidebbet huzhatta.

De a veszély tulajdonképeni oka nem itt veszi kezdetét, hanem ott, hogy e haragvó urak nem elégedtek meg ezzel. Felutaztak küldöttségileg a belügyminiszterhez, hogy szabaditsa meg őket Makótól. A küldöttséget, a belügyminiszter távollétében *Molnár* Viktor miniszteri tanacsos fogadta, aki a küldöttség szónokának a következőket felelte:

— Uraim! A temesvári magyar szinészet esetleges *bukásáért felelőssé* csakis *az urakat* fogom tenni.

A küldöttség ezután *Bezerédy* Viktor miniszteri tanácsos elé járult, őt is felkérve ügyük támogatására Bezerédy válaszában hangsulyozta, hogy ő *Molnár* László szinészegyesületi elnök nélkül nem tesz semmit az ügyben, mert a szinészet fontos ügyét Molnár erélyes kezébe látja letéve.

A küldöttség innen is kevés reménynyel volt kénytelen távozni és utolsónak *Keglevich* intendánst keresték fel. Az intendáns előtt is felhozták gravamenjeiket, melyek között a legsulyosabb az, hogy Makó igazgató társulatában nincs énekesnő.

— Ha csak énekesnő hiányán mulik — mondá Keglevich — ugy hajlandó vagyok *az opera tagjai közül egyet szabadságolni* és leküldeni Temesvárra, mert a magyar szinészet istápolását elébe helyezem sok egyéb érdeknek.

E szavakkal bocsátotta el Keglevich intendáns a temesvári habitüéket, akik nem sok reménynyel utaztak haza.

Az eltünt fiú.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 26.

Erdekes eset történt ma a fővárosban. Valóságos regény, melyet a fantázia sem bir szebben megkomponálni.

A történet szinhelye a Holló-utcza 15. számu házában történt, egy régiség kereskedő üzletében, mely *ötven éve áll más fenn* azon a helyen. Otven éve a tulajdonosa annak *Zuckermann* Nehémiás, egy régi világból való öreg zsidó, ki feleségével csendben és visszavonultságban tölti napjait.

Még 1875-ben történt, hogy nagy csapás érte a házaspárt: *Egyetlen fiuk, az akkor 22 éves Jakab eltünt.* Egyszer elment hazulról s nem látták többé. Azóta mint holtat siratták gyermeküket.

Ebbe a csendes üzletbe beállitott ma egy előkelő külsejü ur, kinek már külsejéről leritt a jólét és gazdagság. Beszédbe ereszkedett az öregekkel s kikérdezte őket családi viszonyaik felől.

Szomoruan mesélte Zuckermanné, hogy milyen csapás érte őket. Volt egy fiuk, ki sok évvel ezelőtt eltünt s most is gyakran sirnak utána.

Az idegen, kit láthatólag meghatott ez a beszéd, erre odament az öreg asszonyhoz, magához ölelte görnyedt alakját, hófehér haját csókokkal halmozta el, miközben bevallotta, hogy *ő az eltünt fiu.*

Mikor a viszontlátás nagy örömén tulestek az öregek, elmesélte, hogy mi történt vele eltünése óta.

Huszonöt év előtt, mikor eltávozott otthonról, Hamburgba ment s ott matróz lett. A hajó, melyre elszegődött, Amerikába vitte, hol kereset után nézett. Beállott szolgálatba egy ültetvényeshez, kinek *leánya beleszeretett.* Némi küzdelme volt itt a szülők ellenvetésével, de azután elvette a leányt.

Feleségével vagyonhoz jutott, de még többet szerzet a maga munkájával s most a környék leggazdagabb embereinek egyike. Gyermekei is vannak, kik közül tizenkét éves fiát magával hozta Budapestre.

A nagy utat különben azért tette, hogy öreg szüleit elvigye magával uj hazájába.

HIREK.

— **Az orleánsi herczeg Kis-Jenőn.** Fülöp orleánsi herczeg, mint Budapestről jelentik, ma Kis-Jenőre utazott. Dorottya főherczegnő Fiumében tartózkodik.

— **A Lónyai grófi párnak** Leó pápánál tett látogatásáról ma a következő részleteket telegrafálják Rómából:

Lónyai grófot és nejét olyan szertartások között fogadták a vatikánban, melyek csak uralkodó családokat illetnek meg. A nemesi csarnokba érve, gárdisták sorfala és a főkamarásmester fogadta őket. Mikor a grófi pár belépett a pápa fogadó termébe, *Stefánia elkezdett keservesen zokogni.* A pápa fölkelt, elébe ment a grófnénak és vigasztalni próbálta. Stefánia pedig megragadta a pápa kezét és össze-vissza csókolta. A szent atya leültette egy pamlagra, a grófnőt pedig arra kérte, hogy bizzék istenben és meg fogja segiteni. Egyben megigérte hogy amennyire tőle telik, kibékiti szüleivel. A kihallgatás harminczöt perczig tartott. A látogatás végeztével a pápa átnyujtotta arczképét Stefániának sajátkezüleg irván rá:

Alla contessa Stefania Lónyay.
Roma il 24 aprila 1900.

Leon XIII.
Pontifex maximus

Végül több ajándéktárgyat küldött *Erzsébet* főherczegnőnek. Az ajándékokat megáldotta.

— **Egy ülésszak eseményei.** Az országgyülés harmadik ülésszaka ma ért véget. Ez ülésszakban lemondott képviselői állásáról hat, elhunyt tiz képviselő; az ülésszak folyamán tizenöt képviselő választatott; egy képviselői megbizás (Sima Ferenczé) az összeférhetlenségi bizottság határozata folytán szünt meg. A harmadik ülésszak alatt a kormány harmincz, egy képviselő pedig (Visontai Soma) egy törvényjavaslatot nyujtott be. Miniszteri és egyéb előterjesztés 47 került a Ház elé. Elintézetlenül maradt a negyedik ülésszakra hat, egyéb előterjesztés tizenegy. Az ülésszakban 33 mentelmi ügy fordult elő, a melyek közül 30 elintéztetett. Harminczöt interpellácziót terjesztettek elő az ülésszak folyamán, a melyek közül még csak egy van függőben. Benyujtottak a Házhoz az ülésszak alatt 395 feliratot és kérvényt, a melyek közöl 58 még nincs elintézve. A május 17-én megnyilt ülésszak folyamán a Ház összesen 105 ülést tartott.

— **A belügyminiszter és az agghonvédek nyugdija.** Az *aradi* 1848—49-es honvédegylet folyamodott a belügyminiszterhez, hogy a munkaképtelen agghonvédek nyugdiját emelje fel. A folyamodás utal arra a nagy szolgálatra, melyet a honvédek a hazának tettek. A belügyminiszter a kérelmet elutasitotta s erre nézve a következő levelet küldte a polgármesternek:

Arad sz. kir. város t. Polgármesterének
Aradon.

Az aradi 1848/49-iki honvédegylet elnöksége idecsatolt folyamodványában azzal a kérelemmel járult hozzám, hogy a munkaképtelenné vált honvéd-altisztek és közvitézek jelenlegi nyugdijai nagyobb összegre emeltessenek fel.

Ezen kérelem elintézéseül felhivom a t. Polgármester urat, értesitse a folyamodvány visszaadása mellett a nevezett honvédegylet elnökségét, hogy tekintettel az ország pénzügyi helyzetére, kérelmének helyt nem adhatok.

Budapesten, 1900. évi április hó 21-én.

Széll.

— **Aradi felirat a tőzsde ellen.** Abból az alkalomból, hogy a korona értékü számitás behozatalával, a jegyzések egyszerüsitésére az árukat 50 kilogrammként jegyzik a tőzsdén, az *Aradi Gazdasági Egyesület* ma a tőzsdének a gazdasággal való viszonyával foglalkozott. Elhatározta az egyesület, hogy *felir a kereskedelemügyi miniszterhez, a 100 kilogrammos sulyegység visszaállitását kérve.* Ezzel kapcsolatban a feliratot előterjesztő javaslat erősen kikel a tőzsde ellen. „Látható — mondja — *mily veszedelmeket rejt magában a tőzsde korlátlan autonómiája a gazdasági életben* és mennyire szükséges a tőzsde viszonyainak szabályozása, mert ennek hiányában az egész kereskedelmi forgalom, mely a budapesti tőzsde után irányul, ingatag alapokra van fektetve és ujabb és ujabb meglepetésekre lehetünk elkészülve.“

— **Furcsa gratulácziók.** A képviselőház folyosóján ma nagy derültséget keltő jelenet történt. Amint ugyanis *Wolfner* Tivadar, Ujpest ifju képviselője megjelent, *Endrey* Gyula — a vidám hódmezővásárhelyi honatya — feléje sietett és nagy hangon gratulált:

— Kedves barátom, fogadd szivből jövő meleg gratuláczióimat!

— Mihez? csudálkozott *Wolfner.*

— Hát a Sonnerbergék és Ziegler fölmentéséhez! szólt nagy derültség közt *Endrey.* Mire *Wolfner* nyomban igy replikázott:

— Köszönöm barátom, a gratuláczió igazán jól esik honatyai szivemnek. Sajnálom, hogy nem viszonozhatom a gratuláczió a — Jager Mari hires esete alkalmából.

Erre azután ismét volt nagy nevetés, de most már nem a Wolfner rovására.

— **Ugron és a zabügy.** Az *Ugron*-féle zabügyben ma érkezett meg a miniszterelnök átirata a képviselőház összeférhetlenségi bizottságának elnökéhez. Az átirat állitólag igazolja, hogy Ugron beadványában a szállitandó zabot nem mint sajátját jelölte meg. Ugron nem is volt arra kötelezve, hogy saját termésü zabot szállitson. Az átirat felemliti továbbá, hogy Ugron a delegáczió hadügyi albizottságának ülésén nem vett részt és a hadügyi igazgatósághoz semmiféle közleményt nem intézett. Hogy igy van-e, kitudódik rövidesen.

— **Aradi zarándokok Rómában.** Mint ismeretes, Rómába másfél ezer zarándokból álló csapat indult, melyhez *Aradról* is csatlakoztak. Mint értesülünk *Simay* István és neje mentek velük Rómába. Simayék tegnap csatlakoztak Budapesten a zarándokokhoz.

— **Választások a Gazdasági Egyletben**. Az Aradi Gazdasági Egyletben ma alakitották meg a fegyelmi választmányt, melynek tagjai lettek: *Solymossy* Lajos báró, *Csernovits* Diodor, *Dálnoki-Nagy* Lajos, *Urbán* Iván. A következő nagygyülésre kiküldettek mint az egyesület képviselői: *Vásárhelyi* László elnök, *Kokas* József, ifj. *Kinizig* János, *Almay* Olivér és *Laehne* Hugó titkár.

— **A förendiház gyásza.** Gróf *Forgách* Károly főrendiházi tag — mint tudósitónk telegrafálja — ma éjjel Bécsben meghalt. Az elhunyt főur a Bécs melletti Meidlingben született 1824-ben. Bécsben bölcseletet, Győrött jogot végzett. Mint vagyonos ifju mágnás és szenvedélyes vadász több nagy utat tett, 1857-ben Algéria és Tunis sivatagjaiban, 1859-ben Marokkóban. — Holttestét a somogymegyei Gombára szállitják, ahol a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Az aradi vásárcsarnok** felállitására kihasitandó telek iránt *Domány* József, *Lusztig* Andor és társaik most adták be kérvényüket a városhoz.

— **Hét ember halála.** Felső Szentiván község fiatalsága vasárnap délután a szabad ég alatt mulatságot tartott, melyen czigányzene mellett tánczoltak a legények és leányok. A közelben legelésző bikák a zenétől megvadultak, a fiatalság közé rontottak, több embert elgázoltak. Egy leányt az egyik megvadult állat szarvával felnyársalt, mire *a leány rövid szenvedes után meghalt.* Azonkivül négy legény és két leány sulyos sebeket kapott, ugy, hogy *pár óra mulva kiszenvedtek.* A megvadult állatok közül kettőt lelőttek, a többieket elfogták.

— **Az Osztrák-Magyar bank uj fiókjai.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa mai ülésén végleg megjelölte az uj magyar bankfiókok székhelyét. Ezek a következő városokban lesznek felállitva: *Mavosvásárhely, Pancsova, Szombathely, Szolnok, Kecskemét, Ujvidék, Varasd, Kaposvár, Beszterczebánya* és *Nyitra.*

— **A katonatiszti fizetések emelése.** A hadsereg rendeleti közlönyének mai száma örvengetes hirrel lepi meg a katonatiszti kart. A hadügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a magasabb tiszti fizetések január elsejétől számitott pótlékát haladéktalanul folyósitsák. Eszerint a katonatisztek, kik tudvalevően az év első négy hónapjában még a régi fizetéseket kapták, ma a régi és uj fizetésük közötti különbséget január elsejétől számitva egyszerre megkapják, május elsejétől kezdve pedig nagyobb fizetésüket rendszerint fölvehetik.

— **Elhunyt gör. keleti püspök.** *Brankovics* patriarkát Lausanebó! hivatalosan arról értesitették, hogy ott a volt temesvári görög keleti püspök *Nákó* Antal 82 éves korában meghalt. **Nákó egy** időben *Masirevics* pátriárkát támadta meg, amiért lemondatták hivataláról. Azóta Svájczban élt nyugdijából.

— **A magyar állampapirok ausztriai járadék-adója.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Azzal a hirrel szemben, hogy a magyar állampapiroknak az osztrák járadékadó alól való fölmentése tárgyában a tárgyalások eredménytelenül végződtek, megbizható forrásból arról értesülünk, hogy ez a hiresztelés teljesen alaptalan, sőt ellenkezőleg azt jelenthetjük, hogy a magyar és az osztrák kormány között folyó tárgyalások előreláthatólag már legközelebb olyan alapon fognak befejezést nyerni, a mely mind a két állam érdekeinek teljesen megfelel.

— **A borkereskedők privilégiuma.** Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi miniszter módositani akarja az ipartörvény 50-ik §-át olyan formán, hogy a kereskedők előzetes hivás nélkül csak viszont elárusitókhoz fordulhatnak. Az *aradi* gazdasági egyesület *Bauer* Károly inditványára, melyet a borászati szakosztály pártolólag terjesztett eléje, ma elhatározta, hogy felir a miniszterhez, miszerint a *borkereskedők vétessenek ki* e törvény alól.

— **Holt ember az országuton.** Kisszentmiklós mellett tegnap egy *czigányzenész holttestére* találtak az országuton. Zsebében egy levelezőlap volt, melyről megtudták a holt ember nevét. *Müller* Mátyás temesvári zenész czimére szólt a levelezőlap, melyen a felesége *Aradra* hivta. E hivásra igyekezett ide Müller s utközben meghalt. Erre nézve ma azt beszélték, hogy a zenészt nem véletlen következtében érte utól a halál, hanem az uton *megölték.* Az ügyben a vizsgálatot meginditották.

— **A munkaközvetités eredménye.** A fővárosban a munkaközvetités nagyon csekély eredményeket mutat fel; csak munkátkinálók jelentkeztek tömegesen, de munkást igénylők nem igen voltak. Annál szebb eredményeket mutat fel a vidék a munkaközvetitésben. Békés-Csabáról jelenti tudósitónk, hogy ott az uj rendszer fényesen bevált, amennyiben három hó alatt 1319 munkás szegődött el.

— **Gyermekgyilkos apa.** Bács-Almásról telegrafálják, hogy a Ludas-pusztán *Baka* Józsefet János nevü fia baltával megtámadta. Az apa kiragadta fia kezéből a baltát és fiát leütötte. Tettének elkövetese után a rendőrségnél jelentkezett, mely kihallgatás után mindjárt lecsukta a fiugyilkos apát.

— **Fogyasztási és értékesitő szövetkezet** létesitését határozta el a gazdasági egylet mai ülésén. Az *aradi* szövetkezetben gazdasági czikkek kerülnek eladásra.

— **Halál a lángok között.** Nagy tüzilárma verte fel tegnap éjjel — mint tudósitónk jelenti — Csaba lakosságát. *Bella* tanitó háza gyuladt ki, mely daczára a nyomban elősiető tüzőrségnek, teljesen a pusztitó elem martaléka lett. A tüzesetnél halálos szerencsétlenség is történt, melyet csak a tüz lokalizása után vettek észre. A tanitó cselédleánya *Vallentiny* Mária ugyanis pár ruhadarabját megmentendő, a tüz kitörése után a kamrába rohant és ruháit felnyalábolva menekülni akart. A fojtó füsttől azonban eszméletét vesztve összerogyott és mire ráakadtak már a füst megfojtotta. A tüz keletkezésének okát még eddig nem sikerült megállapitani.

— **Jégeső.** Békés-Csabáról jelenti tudósitónk, hogy ott ma heves zivatar volt. Az eső jéggel vegyesen órákon át hullott, és a levegő hőmérséklete nagyon leszállt.

— **Meggyilkolta a feleségét.** A pálinka állatias, ocsmány gaztettre birt egy embert, ki orozva meggyilkolta a feleségét. *Docskai* Pál kassa-hámori napszámos régebb idő óta hadilábon állt feleségével: *Szuha* Máriával. A szegény asszony szorgalmasan dolgozva kuporgatta össze kis keresményét, hogy abból négy gyermekét valahogy eltarthassa, a férj azonban eldorbézolta kis keresményét. Tegnap délben midőn hazatért Docskai Pál, ismét pénzt követelt az asszonytól, ki ágyban betegen feküdt. Az asszony ridegen elutasitotta a férfit, aki erre oly dühbe jött, hogy borotvával *elmetszette az asszony nyakát.* Szuha Mária, mig az orvos megérkezett, már halott volt. A gyilkos férjt a csendőrség elfogta.

— **Elfogott pénzhamisitó.** A szabadkai rendőrség elfogott egy országszerte körözött pénzhamisitót, aki életének javarészét a váczi fegyházban töltötte s most pénzhamisitás miatt körözi a zombori törvényszék, mely 2 évi fegyházra itélte el. A bácskai pénzhamisitók feje volt *Lakatos Sokli* József, egy elegánsan öltözött és urias kinézésü egyén. Több évet töltött a váczi fegyházban pénzhamisitás és más bünczselekmények miatt, mindazonáltal nem hagyott fel mesterségével, bandát szervezett és szorgalmasan gyártotta a hamis forintost és koronást, amignem rajtacsipték. A banda tagjait elfogták, el is itélték, ugyszintén a banda fejét, Lakatost is, akit két évi fegyházra itéltek. Mintegy három hónap előtt hirdették ki a kuria itéletét Zomborban. Az itélethirdetésen Lakatos nem jelent meg. Megszökött. Sokáig bujdosott, mialatt az ügyészség kiadta az elfogatási parancsot és a „Rendőri Lapok" hozták az arczképét is. Bujdosása után, 2 hónap előtt, Szabadkan telepedett meg, itt is csak titokban tartózkodott, minden héten másik lakása volt, sőt az uri külsejü egyén szeretőt is talált, akinél tartózkodott, ami vesztét okozta. A szabadkai rendőrség két ügyes embere tegnap elcsipte a pénzhamisitó banda fejét, Lakatos Sokli Józsefet. Ott találták a kedvesénél és nyomban le is tartóztatták. Tegnap délután tolonczolták Zomborba a hires pénzhamisitót.

— **A nevelő-anya.** Nagy feltünést keltő ügyben kezdett ma vizsgálatot, — mint a szegedi lapok irják — az odavaló rendőrség. Egy hivatalos jelentés azzal vádol egy urinőt, hogy embertelen módon ütötte-verte, tüzes vassal sütögette örökbefogadott kis gyermekét. A kegyetlenkedésről dr. *Kis* Gábor kerületi orvos tett jelentést, melyben, orvosi látleletet mellékelve, azzal vádolja *V. A.*-nét, hogy Katalin nevü hétéves örökbefogadott gyermekét korábban is, de különösen tegnap este, ugy verte, hogy a gyermeken ütései tiz nap alatt gyógyuló sulyos testi sérüléseket okoztak. A följelentő orvos azt mondja, hogy meggyőződött, hogy a gyermek testén alig van hely, hol borzasztó ütések zuzódásai ne látszanának. De mindezen felül az összes házban lakók igazolják, hogy a gyermeket tüzesvasas sütögetéssel is kinozta nevelőanyja. Most is több nagy égetett seb van a testén. A rendőrség maga elé idézte V. A.-nét, ki *Pálfy* József alkapitány előtt beismerte, hogy a gyermeket tegnap ő verte meg, mert rakonczátlan és tolvaj-hajlamu, de azt tagadja, hogy tüzes vassal sütögette. V. A.-né ellen már többször tettek följelentést a mostanihoz hasonló kinzás miatt, egyszer már el is vették tőle a gyermeket és viszszaadták az apának, ki Kanizsán napszámos. V. A.-né mindannyiszor visszakérte a gyermeket. A kis leány most egyelőre ismét nála van, de már fölszóllitották édesapját, hogy vigye el a rossz helyről gyermekét.

— **Az olasz borvám felemelése.** Több törvényhatóságtól érkezett már *Aradhoz* átirat az olasz bor behozatalának megszoritására a borvám felemelését kérő felirat. Most Zemplénmegye ir fel e tárgyban és kéri Arad pártoló hozzájárulását.

— **Leszakadt vasuti hid.** Kis-Köre mellett a Tiszán átvezető taksonyi vasuti hid, alighogy egy kavicscsal megrakott tehervonat átrobogott rajta — *leszakadt.* A hid kijavitására azonnal számos vasuti munkást küldtek ki. Mig a hid elkészül, a közlekedés ezen a vonalon megakad.

— **Bezárt patika.** A Zomborban megjelenő *Bácska* olyan érdekes esetet közöl, mely szinte páratlanul áll az országban. Egy bácsmegyei gyógyszerész ellen ugyanis csődöt kértek. A csőd folyamán a tömeggondnok szoros zár alkalmazása mellett a gyógyszertári összes felszereléseket és anyagokat lefoglalta és a gyógyszertárat a szoros zár alkalmazásának módja szerint bezáratta és üzemét ezzel beszüntette, a község tehát gyógyszertár nélkül áll. Egyes jogászok nézete az, hogy ez teljesen jogos, mert mig maga a gyógyszertári jog kielégitési alapul, tehát foglalás tárgyául nem szolgálhat: addig maguk a gyógyszertári szerek, mint vagyontárgyak, a hitelezők biztositására szolgálnak, igy tehát azok lefoglalhatók és pedig a csődtörvény értelmében szoros zár alkalmazásával. Ezzel szemben mások, a közegészségügyi törvényre hivatkoznak, mely szerint a gyógyszertár nem oly magánüzlet, melynek folytatását tulajdonosa vagy a hitelezők megszakithatják, hanem egy közegészségügyi intézmény, melyre vonatkozólag a törvény azt irja elő, hogy ennek üzeme megszakitás nélkül folytatandó és e felett a közigazgatási hatóságok felügyelni tartoznak. Ez utóbbiak nézete szerint tehát, bár a gyógyszerész nem exemptus a csőd eljárás alul, a gyógyszertár szerei és berendezése a hitelezők biztositására lefoglalhatók, sőt maga az üzlet és jövedelem is zár

alá vehető, ámde maga a gyógyszertár üzeme meg nem szüntethető már csak azért sem, mert oly községekben, a hol gyógyszertár van, a községi orvosnak kézi gyógyszertárt tartani nem szabad és igy az üzem megszüntetése által a község azon veszélynek tétetik ki, hogy elvonják tőle az életmentéshez szükséges orvosi szereket. Mint értesülünk, e kérdésben felterjesztést tettek a belügyminiszterhez, a kinek döntését kiváncsisággal várják.

— **Villámcsapás egy telefonközpontba.** *Zágrábból* telegrafálják: Gyönyörü reggel után 10 óra tájban óriási vihar támadt a város fölött. 11 órakor a villám beütött a városi telefonközpontba és megrongálta a város telefonszekrényeinek nagy részét. Délután hóvihar volt.

— **Halálozás.** *Suler* Dezső, Csaba város iktatója agyszélhüdés következtében meghalt.

— **Százados és kávés.** Megemlékeztünk annak idején arról a botrányról, ami a nyiregyházi nagyszálló kávéházában történt, hol a kávéház tulajdonos, *Baumeister* Ernő tettleg inzultálta *R.* századost. A százados védekezésre képtelen volt, mert egy éppen akkortájban lefolyt párbajában karja megsérült s igy fölkötve hordta azt. A százados azonnal provokálttatta a kávést, aki azonban nem volt található sehol. Mikor végre megtalálták, a kávés nem volt hajlandó lovagias elégtételt adni a kapitánynak. Ennek aztán az lett a következése, hogy a százados *vizsgálatot kért maga ellen.* A hadbiróság tagjai már megérkeztek Debreczenbe.

— **Lebukott a villamos kocsiról.** *Balogh* József 460. számu villamos kocsi vezető tegnap este a Baross-utczában vezette kocsiját. Utközben észrevette, hogy az egyik kerék rosszul forog. A perron rácsos ajtócskáján kihajolt, hogy megnézze mi baja történt a keréknek. Egyszerre elvesztette az egyensulyt és a Baross-utcza 56. számu ház előtt kiesett a kocsiból. Oly szerencsétlenül bukott ki, hogy bal lába a kerék alá került, a mely bokában teljesen összezuzta. A mentők sulyos sebével a Rókus-kórházba vitték.

— **Egy ifju leány regénye.** Mindennapi történet, mégis megható. Fiatal szivének minden melegével szeretett, minden tapasztalatlanságával csalódott és minden kétségbeesésével a halálban keresett enyhülést. Egy év előtt ment Nagy-Szent-Miklósról Temesvárra *Faumball* Olga, egy 17 éves szép leány, hogy ott megtanuljon zongorázni. A Gyárvárosban lakó nagynénjénél, *Hütterer* Ernesztinánál szállott meg. Ugyanott lakott a háziasszony egyik unokaöccse, *Duha* János. A fiatal unokatestvérek közt a gyakori együttlét ugyanazon a lakhelyen lassankint szerelmi viszonyt fejlesztett ki. Ezt adta okul a szép leány arra a kétségbeesett tettére, hogy tegnap este hirtelen elhagyta nagynénje házát, oda az éj folyamán vissza sem tért, hanem az utczákon bolyongott, mig aztán hajnalfelé a gyárvárosi román templom közelében belevetette magát a Begába. De fiatal élete felett, a melyet oly könnyen el akarta dobni magától, őrködött a sors. A parton halászattal elfoglalva ülő *Szubu* György czigányzenész tanuja volt az eseménynek. Hirtelen a leány után vetette magát és szerencsésen partra hozta. Bágyadtan, de még élve vitték be a közkórházba, a hol kétségkivül rövid idő alatt teljesen magához fog térni.

— **Tolvaj báró.** A fővárosi éjjeli mulatóhelyeken, a különböző sportegyesületek köreiben még néhány év előtt nagy szerepet játszott Tunkel Ottó báró. Magas, nyulánk, csinos kis fekete bajuszu fiatal ember volt. Különösen az állatkerti jégpályának volt egyik „nagy alakja". Költséges életmódját azonban szerény anyagi viszonyai mellett nem tudta folytatni és ezért nyakrafőre csinálta az adósságokat. A sok becsületbeli adósságnak sok becsületbeli ügy lett a folytatása és a becsületbiróság diszkvalifikálta. Egyéb ügyeit családja rendezte és ő körülbelül két év előtt eltünt a fővárosból. A külföld több városában megfordult és tavaly Berlinben tünt föl. Meglehetősen könnyelmüen élt majd egy évig. A feltünő költekezésnek azonban körülbelül négy hét előtt vége szakadt. Családja megunta a folytonos zaklatást és nem küldött pénzt neki. Az előkelő életmódnak vége szakadt és báró Tunkelnek még a háziasszonya is, a kinek már tetemes összeggel adósa volt, kitette a szürét. A fiatal báró pinczér lett, hogy megkeresse a mindennapi kenyeret. Keresete azonban nagyon sovány lehetett, mert a napokban meglátogatta volt háziasszonyát, Lehmann Auguszta asszonyt és egy óvatlan pillanatban ellopta az aranyóráját. A károsult asszony jelentést tett a rendőrségnél, a mely Tunkel bárót letartóztatta. A rossz utra tévedt fiatal ember kihallgatásakor beismerte bünét és most a berlini Tombs-fogházban várja további sorsát.

— **Az életmentő jutalma.** *Csicsó* Árpád tenkei asztalosmesternek vidám neve van. Ő azonban annál szomorubb férfiu. Busan lehorgasztott fővel jártkelt s különösen az utóbbi időben nőtt nagyra az elkeseredése, mert a felesége elhagyta. Hogy miért hagyta el, arról nem beszél a hir, de bizonyára maga Csicsó volt benne a hibás. Nagyon elbusult tehát ezen a vignevü férfiu és tegnap este felakasztotta magát. Feszült a kötél, ő elkékült arczczal vonaglott rajta és ugy látszott, sikerülni fog sötét terve. Meglátta azonban ezt a czudar cselekményt az inasa és megesett a szive gazdáján, kitől másküléonben csak pofonokat szokott kapni. A jólelkü inas sietett egy késért és elvágta a kötelet, mely gazdája nyakát szoritotta.

Csicsó Árpád lezuhant a földre — mentve volt. Pár percz mulva kinyitotta szemeit és nagyot lélegzett. Azután lefeküdt aludni.

Másnap reggel felkelt, gondolkozott egy ideig, azután odament inasához. Az inas borzas fejében boldog gondolatok keringtek. Háláról, jutalomról ábrándozott. És valóban Csicsó József felemelte két, vaskos nagy tenyerét és *hatalmasan felpofozta az inasát.* Miért pofozta fel; ki tudná azt megmondani. Talán azért, hogy helyreállitsa a megbillent tekintélyt.

Morál: inasok, hogyha a gazdátok felköti magát, kétszer is gondoljátok meg, levágjátok-e a kötélről.

— **Világkiállitások.** A világkiállitás a tizenkilenczedik század második felének a szülötte s többnyire pénzügyi csalódásokkal járt, kérdés tehát, a jövőre megmarad-e. A párisi kiállitás, ugy vélik, szintén nem egészen annak a vágynak köszönheti létrejöttét, hogy együtt legyen a nemzetközi kultura eredménye, hanem hogy a francziák inkább megint a világ központjává akarják tenni az ő Párisukat. Az első kiállitás Londonban 1851-ben volt. Nagy esemény volt az, nagy eredményt vártak belőle a világbékére nézve. A civilizált népek eszmevilágában nagy fordulat állott akkoriban be, ami a vasut megalapitásának volt köszönhető. A munka jubileumául üdvözölték az első kiállitást, amely mellett a czézárok és hóditók diadalai mind eltörpülnek. A kiállitás sikere óriási volt: harminczhat millió ember látogatta meg a pénzügyi eredmény is nagy volt, öt millió fölösleg mutatkozott. Berlinből, Bécsből és más nagy városokból ezer tagu társaságok érkeztek, ami első próbára tevése volt a vasutnak. Csakhamar kipattant az 1855-iki párisi kiállitásnak az eszméje. Napoleonra nézve politikai szükség volt ez a vállalkozás, amely azonban nem vezetett kedvező eredményre. A legtöbb európai állam nem bizott Napoleonban, felkapaszkodottnak tartotta és nem igen jelent meg a kiállitáson. Nyolcz millió vesztességgel záródott. Azután következett az 1862-iki londoni kiállitás, amely iránt azonban megcsappant az érdeklődés. Közben megvolt a krimi háboru s a népek ugy látták, hogy a világbéke marad a régiben. A pénzsiker se mutatkozott, ugy hogy Angolország nem vállalkozott azóta világkiállitások rendezésére. Hanem Páris megint csinált kiállitást 1867-ben. Ez megint politikai szükséglet volt Napoleonra nézve. Ez afféle parádé volt, amelylyel ő mintegy azt akarta mondani a francziáknak:

— Az egész világnak el kell jönnie hozzátok, ha a ti császártok akarja!

És igaza volt, az a kiállitás egy nagy nemzetközi ünnepségekké fejlődött. Majd Ausztria következett az 1873-iki kiállitásával, amelynek az a nevezetessége, hogy vele született a keleti holmik iránt való izlés. 1878-ban ismét Páris, közben Philadelphia rendez kiállitást. Az 1889-iki kiállitást követte az 1893-iki chicagoi amelyen olyan épületeket emeltek, amilyeneket addig sehol a világon nem láttak még. Most ujra Páris csőditi össze a világot, bizonyára szép eredménnyel.

— **Eltünt ügyvédsegéd.** Sokat beszéltek napok óta arról, hogy *Seunik* Gyula ügyvédi irnok kalandos módon eltünt Aradról. Seunik tegnap megjelent szerkesztőségünkben és annak konstatálására kért bennünket, hogy *nem szökött meg Aradról.* Egy idő óta másfelé tartózkodik s most ujra elutazik, de nem azért, mintha szökni akarna.

— **A vonat alól ellopott kerekek.** Fáradságosabb módon alig loptak még kevés értékü portékát, mint tegnap éjjel a nagyváradi vasuti állomáson. A fütőház előtt régi teherkocsik állanak a sineken, javitásra váró rozzant waggonok; ezekre vetett szemet valami jómadár, aki ugy látszik a kocsi kerék értékesitési pályán müködik. Emelőcsiga segitségével fölpeczkelte az éjjel a rengeteg sulyu vaskocsikat, nagy lelki nyugalommal csavarta le a kerekeket, rézből való csapágyakat a tengelyről. Aztán elillant a zsákmányával.

— **Betörés Glogováczon.** Az éjjel Glogováczon *Wischler* Vendelné kamaráját feltörték s abból száz korona értékü husnemüt elvittek. A tolvajt erélyesen nyomozzák.

— **Eletunt pinczérleány.** *Zbozsil* Antónia bécsi születésü 28 éves budapesti pinczérnő ma reggel Hársfa-utcza 57. szám alatt levő lakásán chlorophorm oldattal megmérgezte magát, A segitségül hivott mentők a boldogtalan teremtést az első segélyben részesitették és azután lakásán hagyták. Végzetes tettének okát nem akarja bevallani, de a házbeliek vallomása szerint valószinüleg szerelmi bánat kergette a halálba.

— **Vadászni csak kell.** Ezt tartja a Kongómenti néger, még ha nincs is vad. De a néger segit magán. Ott vannak a patkányok, **még** pedig elegen, belőlük busás zsákmány kinálkozik. Husz vagy harmincz néger fölvegyverkezve puskával elindul egy olyan helyre, amely gazdag patkányban. Ott nagy tüzet rak a diszes vadásztrupp, a füst aztán megteszi a magáét, felhajtja a „vadat". Az pedig vagy neki szalad a lobogó lángoknak, vagy pedig ledurrantják a „vadászok", hogy haza vigyék az asszonynak, mint nálunk az urak a nyulat. Hogy pedig változatosság is legyen a vadászatban, hát mennek a négerek majomra is. Körülállják ismét nagyon sokan azt a fát, amelyre az üldözött fölmenekült s olyan pokoli zajt csapnak, hogy a boldogtalan majom kábultan bukik le közéjük. Akkor őt is csak ledurrantják. De az asszonynak ezért tán még se viszik haza pecsenyének.

— **A Duna titka.** Budapesten a Bomba-tér közelében ma reggel egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonossága nem volt megállapitható. A holttestet a rendőrség beszállittatta a rákoskereszturi uj temető halottas házába.

— **Bikaviadalok Francziaországban.** *Hazzantini,* a hires spanyol matador bikaviadalokat szeretne rendezni Francziaországban a kiállitás alatt. A párisi városi tanácstól engedélyt kért, de miután elutasitó választ kapott, Montmorency város tanácsához fordult. Montmorency város tanácsa nem volt olyan kényes, mint a párisi városi tanács s némi változtatással elfogadta a madator tervét. Aki tehát bikaviadalt akar látni a kiállitás alatt, kénytelen lesz Montmorencybe zarándokolni. — Félix Robert, az egyetlen franczia bikaviador a jövő hónapban bikaviadali iskolát fog nyitni Párisban. Kibérelt egy régi czirkuszt és Spanyolországból betanitott bikákat hozatott Párisba. A bikákat természetesen nem fogják minden leczke alkalmával legyilkolni. A bikák be vannak tanitva: ha egy bottal szügyüket érintik, lefekszenek a porondra és legyőzöttnek jelentik ki magukat. De ez már nem biztos.

— **A szabott ár** a vevők érdekeinek a biztositására van, mert a szabott ár teljesen kizárja a vevő kárositását. Éppen azért ugy a helybeli, mint a vidéki közönségnek szivesen ajánljuk *Porter* Vilmos koronás áruházát Aradon, az Andrássy-téren. Ezen üzlet a legszolidabb alapon lesz vezetve; tulajdonosa állandó vevőkört biztositott magának helyes üzleti elvek alkalmazása által. Porter Vilmos koronás áruháza valóban megérdemli azt a pártfogást, a melyben a közönség részesiti.

— **Biliard-müvész** játszik holnap, péntek este 9 órakor a Fehér Kereszt kávéházban. Produkcziói

igen érdekesek s bizonyára nagy tetszéssel fognak találkozni.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

Az igazgatók nyugdija.

— Az iskolaszékből. —

Arad, április 26.

Aradváros közönsége olyan ügyben volt ma igazságos és méltányos, ami a városnak semmi anyagi áldozatába sem kerül s azokra nézve, kiket illet és kikre a kedvezmény kiterjesztetett, nagy jótétemény.

Régi óhaja volt Aradváros községi iskolai igazgatóinak, hogy *igazgatói átalányaik*, melyeket egész hivatali idejük alatt huznak s melyek őket jogosan meg is illetik — ugy, mint a korpótlékaikkal történik — *törzsfizetéseik alkatrészének tekintessék s nyugdijukba beszámittassék.*

Az iskolaszék nem is zárkózott el ezen méltányos kérelem teljesitése elől s mikor a két polgári iskola igazgatója formális kérdéssel fordult hozzá eziránt, egy *bizottságnak* adta ki az ügyet véleményes jelentés végett s e jelentés értelmében is határozott. A határozat, melyet mult ülésén hozott az iskolaszék, mint megirtuk, kedvező volt a folyamadókra.

Ennek nyomán fordultak az *elemi iskolai* igazgatók is az iskolaszékhez, mely ma határozott, szintén kedvezően, a bizottságnak ez ügyben is megtett ujabb véleménye alapján. A bizottság tagjai, mint a mult alkalomkor, *Millig* József iskolafelügyelő, *Boros* Vida, *Szathmáry* János, *Rieger* Imre, *Bokor* Alajos.

Az elemi iskolai igazgatók igazgatói átalánya [redacted]; amennyiben négy osztályt vezetnek, minden további osztályért 50 korona. Ez utóbbit azonban nem számitják a nyugdijba. A pótlékot különben három évi igazgatói müködés után csatolják a törzsfizetéshez, illetve tudják be a nyugdijba.

Az iskolaszék határozata folytán a nyugdij szabályzatnak megfelelő pontjait módositják.

*

Ezenkivül kisebb ügyek voltak az iskolaszéki ülés napirendjén.

A békésmegyei alispán által pártolt s az ottani egészségügyi egyesület kiadásában megjelent *„Egészségügyi kis káté"*-t, az orvosi hivatal véleményezése folytán 100 példányban megrendelte az iskolaszék az iskolák számára.

Somogyi Ágoston polgári iskolai tanárnak két havi, *Jánszki* Piroskának két heti szabadságidőt engedélyeztek.

Végül *Millig* József iskolafelügyelő a tanulók mulasztásairól tett jelentést.

Az ülésen *Salacz* Gyula polgármester elnöklete alatt jelen voltak:

Millig József iskolafelügyelő, Boros Vida, Posgay Lajos dr., Bing Vilmos, Barabás Béla dr., Szathmári János, Schuszter Illés dr., Simon Karolin, Abrai Lajos, Neumann Adolf, Fetter Géza, Rieger Imre Walder Gyula, Csik János, Bokor Alajos, Avarfy Ferencz, és Bonts Aurél iskolaszéki jegyző.

NAPIREND.

Aprilis 27. Péntek. Róm. kath. naptár: Zitá szüz. — Protestáns naptár: Zita szüz. — Görög-keleti naptár (április 14): Arisztark. — A nap kél 4 óra 35 perczkor, nyugszik 6 óra 48 perczkor. — A hold kél 3 óra 16 perczkor, nyugszik 4 óra 54 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 756·0 milliméter, délután 2 órakor 756·6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 11·9, délután 2 órakor C° + 14·2. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DN. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, esik. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz, hőemelkedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Aprilis 29. A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyülése délelőtt 10 órakor (Megyeháza.) — A müvészeti egyesület közgyülése délelőtt 11 órakor (Városháza.) — Az aradi izraelita jótékony nőegylet közgyülése délután 3½ órakor — Az aradi izraelita jótékony egylet közgyülése délelőtt 11 órakor.

Aprilis 30. Aradmegye évnegyedes közgyülése délelőtt 9 órakor. — A kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Május 5. Körorvosválasztás Eleken.

Május 15. Körorvosválasztás Pécskán.

Május 20. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyülése délelőtt 11 órakor. — Körállatorvosválasztás Csermőn.

Május 24. Az aradi waggongyári dalkör zászlószenteléssel egybekötött népünnepélye (Városliget.)

KÖZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

= **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Nicovici György, Bukarest. — Gutmann S., Bukarest. — Bálint Gyula, Bukarest. — Jankovics Sava, Belgrád. — Zalmann és Klempfner, Galatz. — Petroff Nedju, Várna. — Weisz Manó, *Kalocsa.* — Liedermann Mihály, *Debreczen.* — Drukker M. *Zágráb.* — Ozv. Hánel Antalné, *Székesfehérvár.* — Lányi Benő, *Kolozsvár.*

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, április 26.

Délitőzsde. A buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyönge. Csöndes irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba, tartott árakon. A többi gabonanemüekben rozs emelkedő, tengeri nagyon szilárd. árpa és zab változatlau.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.80— 7.82
Buza májusra	7.80— 7.82
Buza októberre	8.03— 8.04
Rozs áprilisra	7.03— 7.05
Rozs októberre	6.95— 6.97
Zab áprilisra	5.06— 5.08
Zab októberre	5.34— 5.36
Tengeri májusra	5.50— 5.51
Tengeri juliusra	5.60— 5.61
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.83— 7.84
Buza májusra	7.83— 7.84
Buza októberre	8.08— 8.09
Rozs áprilisra	7.12— 7.15
Rozs októberre	6.97— 6.98
Zab áprilisra	5.03— 5.04
Zab októberre	5.37— 5.38
Tengeri májusra	5.49— 5.50
Tengeri juliusra	5.59— 5.60
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor	korona
Osztrák hitelrészvény	736.50
Magyar hitelrészvény	741.75
Leszámitolóbank részvény	493.50
Rima-Murányi vasmű részvény	622.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	645.50
Közuti vasut	650.—
Városi villamos vasut részvény	335.—

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Április 26. —

Magyar elsórendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 104.—108.— filig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban —.———.— filig Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 110.—112 — filig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 109.—110.— filig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 108.—109.— filig

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban —.———.— filig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban —.———.— filig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 107. — 108 filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban —.———.— filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban —.———.— filig. Könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban —.———.— filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban —.———.— filig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban —.———.— filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 108.—109.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 107.—108.— filig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 106.—107.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. április 26.

Magyar aranyjáradék 4%	97.50
Magyar koronajáradék 4%	92.75
Magyar arany 4½%	101.—
Magyar ezüst 4½%	99.75
Magyar keleti vasut	94.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	94.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	164.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.50
Osztrák papirjáradék	98.50
Osztrák járadék ezüst	98.60
Osztrák járadék arany	98.25
Koronajáradék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1755.—
Magyar hitelbank részvény	741.—
Osztrák hitelintézet részvény	736.50
Osztrák-magyar államvasut	640.50
20 frankos arany (Napoleondor)	19.28
Német birodalmi márka	118.30
London	242.90
Páris	96.42

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat délután	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

IDEGENEK ARADON.

— Április 26. —

Fehér Kereszt szálloda. Weinfeld Ede utazó Budapest. — Scher Zsigmond utazó Bécs. — Osterreicher Miksa utazó Bécs. — Novák Viktor utazó Trieszt. — Rosner Samu utazó Budapest. — Dohány Mór utazó Bécs. — Metiler Auguszt utazó Temesvár. — Bárcza Lajos utazó Budapest. — Pollak Armin utazó Budapest. — Roziner Jenő tanfelügyelő B.-Gyula. — Kácskovics Gyula birtokos Szt.-Kovácsics. — Kacskovics Jenő birtokos Nágrád. — Breyer József utazó Budapest. — Kurer Dávid utazó Budapest. — Robitschek Lipót utazó Bécs. — Fábri Samu birtokos Budapest.

Vass szálloda. Marksteiner Jakab utazó Budapest. — Pap Tódor ügyvéd Körösbánya. — Szabó Lajos utazó Budapest. — Herschkovits Ignátz kereskedő Zám. — Schlaf Ernest felügyelő Brád. — Fejér Leontin jegyző Diécs. — Kutasy Dávid utazó Budapest. — Méhes Gáspár gazdatiszt Székudvar, Freyberger Samu magánzó Budapest. — Lévai Mór utazó Budapest. — Galdom Dezső utazó Budapest. — Oprean János lelkész Csanád.

Központi szálloda. Fodor Dániel szállodás Szolnok. — Haggenmacher A. sörgyáros Budapest. — Kaliwoda Ferencz igazgató Budapest. — Spitz Sámuel fakereskedő Zám. — Bienenstock Sándor kereskedő Zám. — Dr. Bock Róbert ügyvéd Battonya. — Scheman Ferencz intéző M.-Hegyes. — Házi Agoston birtokos Bánhegyes. — Stein Adolf kereskedő Budapest. — Goldstein Bernát kereskedő Bécs. — Ballek Gusztáv kereskedő Prosnitz. — Spitz Károly utazó Prág. — Rázel István intéző Borossebes. — Langer Vilmos utazó Bécs. — Wahle Miksa utazó Bécs. — Trattner József mérnök Brassó.

Huzás már május 17-én és 18-án.

A 2971

VI. OSZTÁLY-SORSJÁTEK

I. osztályának huzása már

1900. évi május hó 17-én és 18-án.

Tekintve a nálam elért kedvező eredményeket, másrészt az osztálysorsjátéknak ma már általánosan elösmert, kiválóan előnyös berendezését, egész biztonsággal várható, hogy a VI. sorsjátékban való részvétel igen nagy lesz.

A kibocsátásra kerülő

100,000 darab sorsjegy közül

50,000 sorsjegyre,

tehát a felére nyeremény jut.

A nyeremények összege

13 millió és 160,000 korona.

Vannak nyeremények: **600,000, 400,000, 200,000, 2 á 100,000, 1 á 70,000, 2 á 60,000, 1 á 40,000, 5 á 30,000, 1 a 25,000. 7 a 20,000, 3 a 15,000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 402 a 2000, 763 a 1000 korona stb. stb.**

Az első osztályu sorsjegyek árai:

Egy 1/1 1. osztályu sorsjegy	12 kor. — fil.
Egy 1/2 1. osztályu sorsjegy	6 kor. — fil.
Egy 1/4 1. osztályu sorsjegy	3 kor. — fil.
Egy 1/8 1. osztályu sorsjegy	1 kor. 50 fil.

Ajánlom az I. osztályra az alant jegyzett számokat:

4267 8/8-ban	47774 1/1.	11959 4/4.	34645 8/8.
12680 4/4-ben	8792 8/8.	93661 8/8.	13243 4/4.
47764 1/1.	27131 4/4.	34626 8/8.	37375 8/8.
76835 2/2.	36072 8/8.	98504 8/8.	50769 8/8.
92630 8/8.	41532 4/4.	91769 8/8.	47754 1/1.
22589 4/4.	79873 8/8.	76840 2/2.	99367 4/4.
37368 8/8.	20098 4/4.	47756 1/1.	4274 8/8.
65116 8/8.	53974 8/8.	25790 4/4.	74855 8/8.

A felosztható darabokból fél, negyed és nyolczad sorsjegyek egyenként kaphatók.

Az I. osztály főnyereménye:

60,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Huzás már május 17-én és 18-án.

Szeszüzlet.

— Április 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomitott szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék 11 korona métermázsánként.

CSARNOK.

A csunya Euthym.

Irta: **Papp Dániel.**

(Vége.)

Apja, a paraszt, anyja, a paraszt asszony, egy hét mulva azt kérdezték tőle: „No, beszétél már a kisasszonynyal?“ „Még nem lehetett“ — válaszolta Euthym idegesen s ilyenkor hosszu fekete kabátját gyorsan leporolta és eltávozott hazulról, miközben a bal válla ért ki először az ajtón. Mert Euthym, hogy el ne feledjük, kissé ki is volt nőve s ha az aljegyzőék rácsos kis kapuját kinyitotta, a cseléd mindig azt kiáltotta a tornáczon: „Kisasszony, jön a tisztelendő ur válla.“ Euthym csöndes, szelid látogató volt. A lánynak, a ki gyermekkorában játszótársa volt és négy esztendő alatt kerek, de kissé halvány szépséggé fejlődött, sehogy sem tudta előadni az ügyet. Holott neki igen is megfelelő formulája volt erre s a hüvös tornáczon, Nádia kézimunkáit nézegette, már többször belé is fogott a mondákba:

— Tisztelt kisasszony! Ön bizonyára tudja, hogy a hivatás, melynek szenteltem magam, korai nősülést igényel. E végből csak régi óhajtásomat fejezem ki, midőn önt, mint azt a lényt, a ki . . .

Nádia ilyenkor ugy szakitotta félbe Euthymot, hogy az édes apjának szólt be valamit a szobába, vagy pedig a cselédnek kiáltott le az udvarra, vagy pedig fölállt és a szobába hivta Euthymot:

— Jöjjön Euthym ur, valami szép dalt fogok önnek zongorázni.

Eléggé ügyesen játszott a régi, falusi hangszeresen s egy könnyü Chopin mazurkában (ez volt a legnehezebb, amit tudott) talált egyszerre egy szomoru kis olasz dalt, melyet mintha az ő délvidéki dalairól másoltak volna. Ezt nagyon szerette játszani. Euthym boldogan hallgatta a zokogó témát, de szünet után ismét felütötte a fejét és ujból belékezdett a formulába:

— Tisztelt kisasszony! A hivatás, melynek szentelem magam, korai nősülést igényel . . .

A leány könyvet nyomott a kezébe.

— Olvasson föl valami verset, Euthym ur.

Euthym kikereste a kötetből a legszerelmesebb verset és halkan, félig suttogva olvasta.

S a pont után megint rákezdte:

— Tisztelt kisasszony! Midőn önt, mint azt a lényt . . .

— Menjen már haza, Euthym ur — nevetett ilyenkor a lány, de egyszer egy kiállhatatlanul forró napon, mikor fejfájást és betegséget érzett és különösen halavány volt, Nádia mérgesen elkapta a könyvet.

— Menjen már maga a maga hivatásával, mely korai nősülést igényel. Azt hiszi, hogy ilyen ragyás, bandzsal legény kell valakinek. Hagyjon engem békén, maga csacsi . . .

Kment és becsapta az ajtót. Euthym halálsápadtan ment haza és otthon félrehivta az anyját, a paraszt asszonyt:

— Azt mondta, hogy ilyen csunya legény nem is kap feleséget.

— No, no, — felelt az asszony.

— No, no — tette hozzá a parasztember.

— Majd csak nézünk valamerre.

És ezzel megkezdődött egy hosszu, kinos időszak, melyet röviden a Sztrogoff Mihály utazásának lehetne hivni. A kilométerszám legalább félig-meddig megfelelne. Euthym az anyjával és egy szónoki képességéről ismert özvegy bocskorosnéval együtt utra kelt s azután kocsiról le, kocsira föl, bejárták előbb a szomszédos községeket, majd átkeltek a Tiszán, a Dunán, körül néztek a Szlavon vármegyékben, végül a Száva melletti Bródban megálltak, a hol is Euthym visszafordult az édesanyjával, mert a bocskorosné utközben férjhez ment, de Euthymnak nem találtak feleséget. Egyáltalán sehol sem találtak neki feleséget. — A lányok, a hol betértek kérőbe, rendesen a szomszédba szöktek, — máshol még le sem volt szabad szállniok a kocsiról és ők igy szégyenszemre, töméntelen sok kosárral voltak kénytelen hazatérni. Már pedig az ősz is elkövetkezett és Euthym minduntalan hirt hallott az iskolatársai nősüléséről. Ő nem kapott feleséget. Jött a tél is és Euthym még mindig legény volt s a sáros téli napokon a falusi kaszinóba járt, az aljegyzőék utczáját gondosan elkerülve.

Azután kitavaszodott, a buza kizöldült, a repcze sárgulni kezdett és Euthym még mindig egyedül járt a mezőn. Később aratni kezdtek és Euthym a kévék árnyékában álmodozott: majd a cséplőgépeket állitották föl és Euthym magányosan botorkált a mezőn. Ott botorkált, sóhajtozott a szérün, a buzakeresztek és szekerek közt járt, lehajolt egy-egy mezei virágért, keresztül ugrotta az árkokat, és nem tudom én, valahol közel ért a szijhoz, vagy tán fölmászott az adogatóhoz, elég az hozzá, a gép elkapta a jobblábát és bokában összezuzta.

III.

Euthym csörgött, mint egy vasravert rab, mikor először ment végig az utczán. Szeptember vége felé kelt föl az ágyból, egy napsugaras szép délutánon s vastag botjára támaszkodva járt. Most nem kerülte el az aljegyzőék házát, mert nem akarta meghosszabbitani az utját.

A parasztgyerekek bámulva nézték a csörgő, mesterséges lábat. Euthym egyenesen a kaszinó felé lépegetett. Látta, hogy Nádia kitekint az ablakon s hirtelen visszavonul ismét. De mire a ház elé ért Nádia megint az ablakba hajolt. A kertben violák illatoztak s Euthym megállt a ház előtt, kabátjáról hosszu ezüstös szálakat tisztogatva.

Es itt most — ha fültanuja lett volna az esetnek — azt kellene kideriteni, hogy kicsoda köszönt előbb, Nádia-e vagy Euthym, a ki elvesztette a lábát; de egy nemesszivü, hajadon kisasszony titkait minek árulnók el?! Ellenben közölhető, hogy Euthym az ablak alatt hosszan beszélt Nádiának.

— O, jaj, — mondta — nagyon sajnálom a lábam. Mert most már akkor sem avatnak pappá, ha kapok is feleséget. Láb, láb, igaz, ez is megteszi, ez a vasláb, de most megint tanulni kezdjek? Vagy tán jegyzőségéd legyek és hivatal után az apám földjét boronáljam?! O, jaj, nagyon sajnálom a lábam.

Az ablak alatt, mondom, ily hosszan beszélt Euthym Nádiának, de aztán egy félóra mulva, benn a tornáczon, már rövidebben szólt Euthym Nádiának és könyeit széles kék zsebkendőjével törölgetve, csak annyit mondott:

O, kedves mátkám, én nem sajnálom a lábam.

Ekkor Nádia, a szigoru apa beleegyezésével már Euthym mellett ült a lóczán és kerek fejecskéjét odatámasztotta a kinőtt vállra. S ők később együtt álltak az oltár előtt, szép kék és piros selymekkel letakarva a fejük fölött megcsendült a lakodalmi harang, messze kis falvakba, régi jó barátoknak hirdetve, hogy az Isten a csunya Enthymnek is adott feleséget. Mert ő valóban nagyon csunya lehetett, ha az Isten ezért a kegyelemért elkért tőle egy lábat.

Városi szinház.

Bérletszünet. Páros.

Pénteken, 1900. évi április hó 27-én:

A kapitánykisasszony.

Vaudeville 3 felvonásban. Irták: Bayard és Dumanoir. Franczióból forditották: Egressy és Csepreghi. Zenéjét szerzé: Genée Richard.

SZEMÉLYEK:

Márta . . . . . Angyal I.	Magdaléna . . Tolnainé.
Leon . . . . . Palágyi L.	Bambinelli . . Andorffy P.
Bellofor . . . Fenyéri M.	Clopir . . . . . Parlagi K.

Kezdete 7 és fél órakor.

Mösslacher György

billiard-művész

ma pénteken, este 9 órakor

a „Fehér Kereszt“

kávéházban

nagy billiard-versenyt

rendez.

Nyomtatványokban

ha **izlést** keres és **pontos időben** kiván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra,** úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legujabb vivmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen diszmunkák elkészitésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

Mindamellett olcsó árak!

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

3057—1900. sz. 1498.

Árlejtési hirdetmény.

Aradmegye tekintetes megyei alispán urnak 14762/899 és 22627/99. sz. rendeletei folytán ezennel közhirré tétetik, hogy Mária-Radna község tulajdonát képező Bálint György és Ehrenwald Vilmos vállalkozók által épitett árucsarnokra az aradi tekintetes államépitészeti hivatal által megállapitott pótmunkáknak teljesitése fent nevezett vállalkozók által letett bánompénzük terhére M.-Radna községházánál tartandó nyilvános árlejtés utján való biztositása iránti határidő **1900. évi április hó 29-én d. e. 9 órája tüzetik ki.**

A kikiáltási ár 1140 korona.

Miről vállalkozók azzal értesittetnek, hogy a pótmunkák leirását és az árlejtési feltételeket M.-Radna községházánál a szokott hivatalos órákban mindenkor megtekinthetők.

Vállalkozók kötelesek a kikiáltási ár 10% készpénzt árlejtés alkalmával letenni a községi elöljáróságnál.

Egy-egy koronás bélyeggel felszerelt zárt ajánlatok is elfogadtatnak ha azokban a kikiáltási ár 10% bánompénz mellékelve lesz és azon nyilatkozat, hogy ajánlatot tévő az árlejtési feltételeket ösmeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

M.-Radnán, 1900. évi április hó 21-én.

Kömüves jegyző, **Trippon** biró.

729—1900. alk.

Hirdetmény.

Egy drb. $1^1/_2$ éves, fehér tinó, jobb füle jegyes; és 1 db. $1^1/_2$ éves, fehér tinó, bal füle jegyes, bitangságba felfogatott, s ha jogos tulajdonosuk nem jelentkezik, folyó évi május hó 3-án d. u. 3 órakor nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad-Gája, 1900. április hó 24-én.

Madarász alkapitány.

A Grammophon oly gép, a mely beszél, énekel, nevet, gép, amely nemcsak az emberi hangokat utánozza, hanem egész zenekarokat, tánczdarabokat stb. és ezeket a hangárnyalatoknak oly finomságával és erejével közli a hallgatókkal, hogy a szabadban is kilométerekre elhallatszik.

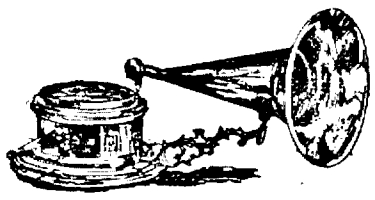

A Grammophon nemcsak a család és társaságok mulattatására szolgál, hanem vendéglősöknek, kávésoknak és mulatóhely-tulajdonosoknak biztos és könnyü kereseti forrását képezi.

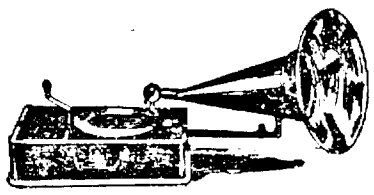

Magyar ének zene és tánczdarabokból nagy választék fölött rendelkezünk. Leghiresebb népénekesink Grammophon utján mindenütt hallhatók.

Diktator Phonographunk 1900-as Modell, — oly beszélő gép, mely segitségével mindenki saját hangját vagy másokét felveheti és azonnal, vagy évek multán ezerszer is visszaadhatja.

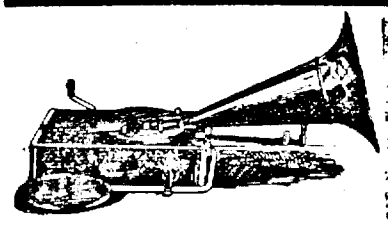

Képviselőnk a ki gépeinket bárkinek ingyen bemutatja, már megérkezett és **„Fehér Kereszt“ szálloda I. em., 3. sz.** lakik, ahol a gépek müködésben vannak és megtekinthetők **ma és holnap** d. u. 4 órától kezdve.

Hungária Phonograph

Budapest, Erzsébet-körut 33.

A női szépség emelésére, tökéletesitésére s fenntartására a legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsirmentes készitmény a . . . . . .

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, paltanást, bőratkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczszint kölcsönöz.

Hamisitásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisitások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállitásban és árban kerülnek forgalomba, söt a használati utasitás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készitményeket elfogadni, melyek czimeres védjegygyel vannak lezárva. — Készitményeim a nméltóságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjegygyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánltatnak. Felelőséget csakis az én általam forgalomba hozott készitményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás vizsgálatai bizonyitják, higganyt, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészitmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisitásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjegygyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

5384—900 khsz.

Hirdetmény.

Malczanek Ferencz nagyzerindi lakos az r. v. telkén Demeter-utcza 41—42. sz. a. egy gőznemü malom felállithatására telep engedély iránt folyamodván, az 1884. XII. t. cz. 27 §-a értelmében a telep helyszini tárgyalására határidőül május hó 4-én d. e. 11 órája kitüzetik a melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza valamint az üzem módjának leirása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi május hó 3-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthető s a netáni észrevételek irásban ugyanott, élőszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mert a mennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1900. április hó 19-én.

Sarlot főkapitány.

5571 1900. hh.

Hirdetmény.

A szarvasmarha és lóállománynak legelőre bocsátása f. évi május hó 2. és 3-ik napjain történik.

Amidőn erről az állat birtokosokat tudomásba helyezem, egyben a legelőre bocsátást megelőző állatorvosi vizsgálat és bélyegezés megtartása tekintetében a következőket rendelem.

Belváros, Sarkad, Erzsébet külváros és Ujtelep város rész állatállományának egészségi tekintetekből való megvizsgálása, valamint a legelőre bocsájtandók bélyegzése a nagyvásártéren f. évi április hó 29-én reggeli 6 órától a befejezésig.

Gáj, Séga Poltura külvárosok állatállományának megvizsgálása és bélyegzése, Gáj Gizellatéren április 29-én reggel 7 órától déli 12 óráig.

A tanyák állományának megvizsgálása és bélyegzése április hó 29-én délután 2 órától a befejezésig a Turay csárdánál tartatik meg.

A nagyvásártéren tartandó vizsgálathoz Beretz Ferencz rendőrhadnagyot és Varga János állatorvost a bélyegzéshez Gajda Gábor rendőrőrmestert, Gáj Gizellatéren, valamint a Turay csárdánál tartandó vizsgálathoz Moldován [illegible]tal alkapitányt és Engel Armin állatorvost a bélyegzéshez Moldován Ödön segédtisztet rendelem ki azzal, hogy a megtartott vizsgálatról jelentést tegyenek.

Amidőn ezen rendelkezésem az állatbirtokosok tudomására hozom, egyben felhivom, hogy legelőre nem menő állatjaikat is állatorvosi vizsgálatra mulhatlanul előállitsák, mert a mulasztók szigoruan felelősségre fognak vonatni.

Sarlot főkapitány.

5737—1900. khsz.

Hirdetmény.

Dr. Hecht Adolf aradi lakos az Andrássy-tér 13 sz. a. a minorita palotában, egy 8 lóerő[illegible] motoros villany fürdő felállithatására telep engedély iránt folyamodván, az 1884. XII. t. cz. 27 §-a értelmében a telephelyszini tárgyalására határidőül f. évi április hó 27. d. e. 11 órája kitüzetik a melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza valamint az üzem módjának leirása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi április hó 26-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthető s a netáni észrevételek irásban ugyanott, élőszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetők, mert a mennyiben ilyenek nem emeltetnének s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1900. április hó 25-én.

Sarlot főkapitány.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.